

HOUTEN, LOKAAL STERK EN SOCIAAL

Verkiezingsprogramma PvdA Houten 2022-2026

Houten, 11 december 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
PvdA Houten: lokaal sterk en sociaal	4
Onze keuzes voor de komende raadsperiode	12
1. Betaalbaar en prettig wonen.....	13
2. Goed werk en bestaanszekerheid	17
3. Continuïteit in zorg, welzijnswerk en jeugdhulp	21
4. Duurzaam, groen en schoon	26
5. Onderwijs is de basis	30
6. Investeren in sport en cultuur	33
7. Openbaar vervoer, fietsvoorzieningen en veiligheid	35
8. Lokale democratie, iedere stem doet ertoe.....	37
9. Financien	39

Inleiding

Voor u ligt het nieuwe verkiezingsprogramma van de PvdA Houten voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. De PvdA staat voor een open, diverse en verbonden samenleving, waarin iedereen zich kan ontplooien. Een inclusieve samenleving waar we respect hebben voor elkaar en werken aan het versterken van het onderling vertrouwen. Juist nu is het belangrijk om vast te houden aan onze waarden van bestaanszekerheid, vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en duurzaamheid.

Waar staan we voor? Wat willen we bereiken? Dat vindt u in dit verkiezingsprogramma 2022- 2026. De PvdA heeft zich de afgelopen vier jaar hard gemaakt voor wonen, leefbaarheid, duurzaamheid en aandacht voor de meest kwetsbaren in onze gemeenschap. We hebben ons -vanuit de oppositie- waar mogelijk, constructief opgesteld en tegendruk gegeven waar dat nodig was. En dat zullen we blijven doen, als coalitie of oppositie. Omdat we ervan overtuigd zijn dat we samen moeten zorgen voor een sterk en sociaal Houten. Daarom vragen we ook voor de komende jaren uw steun zodat de PvdA het verschil kan blijven maken.

PvdA Houten: lokaal sterk en sociaal

De essentie van onze politiek is recht doen aan mensen, recht doen aan de alledaagse wensen, verlangens, twijfels of zorgen. We zien het als onze belangrijkste opdracht: snappen wat er lokaal leeft, bij de mensen in de wijken en kernen van de gemeente Houten. De lokale politiek is steeds belangrijker geworden, of het nu gaat om toegang tot zorg, welzijn of betaalbaar wonen. Het doet er toe welke keuzes in de komende vier jaar in Houten gemaakt worden en door wie. De verantwoordelijkheid voor essentiële publieke voorzieningen, langdurige zorg voor ouderen en gehandicapten, de jeugdhulp, sociale werkvoorziening, ligt in de handen van de gemeente. Daar is PvdA blij om, want door de verantwoordelijkheid bij de gemeente te leggen, dicht bij mensen, kan de menselijke maat winnen.

Hieronder presenteren we in het kort de negen hoofdstukken van ons verkiezingsprogramma. Daarna beschrijven we per thema de keuzes die we voor de komende jaren willen realiseren.

Hoofdstuk 1. Betaalbaar en prettig wonen

Er is een wooncrisis in Nederland, dat wordt van links tot rechts in de politiek -eindelijk- onderkend. Voor starters is het nagenoeg onmogelijk om een fatsoenlijke en betaalbare woning te vinden. De wachtlijsten voor een sociale huurwoning in Houten is opgelopen tot meer dan tien jaar. Middeldure huur en betaalbare koop is slechts mondjesmaat voorradig.

Wonen is een recht. Onze idealen van een dak boven je hoofd, genoeg ruimte om in te leven en betaalbare woonlasten zijn voor lang niet iedereen in Houten haalbaar. Of je nou een appartement of een huis met een tuintje zoekt, het wordt steeds lastiger. We liggen in Houten echt uit het lood: van de bijna 20.800 woningen is tweederde een rijtjeshuis of twee- onder- één-kap, de gemiddelde verkoopprijs in (medio 2021) ligt tussen de 450.000, - en 500.000, - euro. Huizen die te koop worden aangeboden zijn onbereikbaar voor jongeren en (door-)starters en vaak niet passend voor ouderen.

Meer sociale en betaalbare woningen

In Houten moeten tot 2040 zo'n 4000 tot 5000 woningen gebouwd worden. In 2021 heeft die ambitie een flinke knauw gekregen doordat de voorstellen die het college presenteerde op niet voldoende steun van de Houtense bevolking kon rekenen. En dat terwijl het merendeel van de inwoners van Houten wel degelijk de noodzaak van bouwen onderschrijft. Draagvlak voor de plannen is dan ook cruciaal. Dit vereist optimale betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding en uitwerking van de opgaven en zorgvuldigheid in het proces. De PvdA zal inzetten dat er in Houten gebouwd gaat worden voor jongeren, (door-) starters en senioren. Ook de middeninkomens zitten in de knel: geen toegang tot sociale huurwoningen, dure vrije huur of een onbereikbare koopwoning. Ook de politieagent, de verpleegkundige en de leraar moeten kunnen wonen in de plaats waar zij werken. Zij vallen nu tussen wal en schip. Daarom moet de inkomensgrens voor een sociale huurwoning worden verhoogd.

Aantrekkelijk en fijn leven in Houten

In een wereld en samenleving met problemen, verruwing en polarisatie wil de PvdA dat Houten voor alle bewoners een aantrekkelijke en fijne gemeente blijft. Houten moet een gemeente blijven waar mensen naar elkaar omkijken en prettig samenleven. Houten wordt gewaardeerd door de vele voorzieningen, zoals de scholen, sportverenigingen, winkels, restaurants, bereikbaarheid, recreatiemogelijkheden, fietspaden. Er is een rijk sociaal leven met vrijwilligers die van Houten een bruisende gemeente maken. Er zijn ondernemers die zorgen voor banen en dynamiek. De PvdA kiest

voor het investeren in essentiële voorzieningen als de bibliotheek en het buurthuis en zet zich in voor aantrekkelijk Houten waar het goed samenleven is.

Lees verder over onze keuzes voor *'Betaalbaar en prettig wonen'* vanaf pagina 13.

Hoofdstuk 2. Goed werk en bestaanszekerheid

De PvdA wil goed werk en bestaanszekerheid voor iedereen. We bestrijden werkloosheid en armoede in Houten, een stevig lokaal minimabeleid is hard nodig. In de bijstand gaan we uit van vertrouwen in plaats van wantrouwen. We willen investeren in begeleiding naar een baan. Lukt een baan niet, dan zorgen we dat mensen op andere manieren volwaardig mee kunnen doen. We willen dat inwoners van Houten zeker kunnen zijn van een maandelijks inkomen om rekeningen en boodschappen te betalen. We hebben extra aandacht voor degene die tijdens de coronacrisis hun baan zijn kwijtgeraakt waaronder zzp'ers en mensen met een tijdelijk of nulurencontract.

Voor iedereen een plek

We zien dat de economie en de werkgelegenheid aantrekt: we willen dat iedereen in Houten daarvan profiteert. We denken dat er altijd meer werk is dan er banen zijn en dat er veel mogelijkheden zijn om van waarde te zijn voor de samenleving. De PvdA staat voor een solidaire en toegankelijke samenleving waarbij iedereen, ongeacht inkomen, kan blijven meedoen.

Sterk minimabeleid en armoede bestrijden

Houten is gemiddeld genomen een welvarende stad. Maar ruim 1500 huishoudens in Houten leven van een inkomen rond bijstandsniveau. We hebben als samenleving van de toeslagen-affaire geleerd dat strakke regels en rigide overheidsinstellingen burgers hopeloos klem kunnen zetten. We willen dat de lokale overheid naast de burgers staat en hen helpt om oplossingen te vinden. Regelgeving mag het maatschappelijk belang niet in de weg staan.

Ons uitgangspunt is dat minima- en armoedebeleid ruimhartig en voortvarend uitgevoerd wordt waarbij we blijven pleiten voor een inkomensgrens van 130% van de bijstandsnorm¹. We vinden dat de gemeente geen straf moet uitdelen voor pech, maar kansen en perspectief voor mensen moet bieden. Daar worden we allemaal beter van, individueel en als samenleving.

Een sterke en sociale economie

Houten is een economisch sterke gemeente met een hoogopgeleide beroepsbevolking. We vinden het belangrijk dat mensen ondernemend blijven. Het midden- en kleinbedrijf (mkb) is ook in Houten een banenmachine en innovatiemotor van de economie. Wij willen ondernemers in het mkb en startende (sociale) ondernemers graag ondersteunen. Goede voorzieningen, zoals winkels, bioscoop, horeca, maar ook sport- en culturele voorzieningen wegen mee in beslissingen van bedrijven om zich in Houten te vestigen en dragen bij aan de economische aantrekkelijkheid. Veel voorzieningen komen tot stand zonder tussenkomst van de gemeente. Dan doet de markt zijn werk of de samenleving pakt het op. Ondernemerschap dat sociaal, inclusief en groen is, stimuleren we, net als kleine ondernemers in de wijken.

Lees verder over onze keuzes voor *'Goed werk en bestaanszekerheid'* vanaf pagina 17.

---

¹ Wanneer mensen een laag inkomen hebben, dan is extra (financiële) hulp zeer welkom, dit noemen we minimaregelingen. Bijvoorbeeld voor bijzondere uitgaven, voor sport en cultuur of voor schoolgaande kinderen. De bijstandsnorm voor gehuwden en samenwonenden is in 2021 € 1.627, -; 130% van de bijstandsnorm is dan € 2.115, -. De PvdA vindt dat mensen met een inkomen tot 130% beroep moeten kunnen doen op de minimaregelingen.

Hoofdstuk 3. Continuïteit in zorg, welzijnswerk en jeugdhulp

Als je zelf ziek bent, of iemand uit je naaste omgeving, dan is in één klap al het andere onbelangrijk. Dan realiseer je je pas echt hoe waardevol een goede gezondheid en welbevinden is. Het is de basis van ons bestaan. Arm of rijk het kan ons allemaal overkomen. Wanneer die basis wankelt, wil je erop kunnen vertrouwen dat er hulp is. En dat jij of je naaste de zorg, aandacht en liefde krijgt die nodig is. Iedereen heeft recht op dezelfde goede gezondheid en dezelfde goede zorg, niet op basis van wie je bent, maar op basis van wat je nodig hebt. Liefdevolle zorg zit onder andere in een goede relatie met professionals, zorg- en hulpverleners. Vaste gezichten en mensen met een groot netwerk in de wijk en de kernen zijn goud waard.

Werken vanuit de bedoeling

Zorg moet beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar zijn. De menselijke maat is daarbij belangrijk. We denken niet vanuit het stelsel, maar vanuit wat iemand nodig heeft. We willen een sterke sociale basis voor iedereen. Dat doen we met goed onderwijs, met sportvoorzieningen, die voor iedereen toegankelijk zijn, met een groene omgeving, waar je een ommetje kan maken, en met goede voorzieningen. Strikt genomen is dat geen zorg, maar het is wel de manier om met elkaar gezond te blijven.

Verbindend welzijnswerk

Een stad of dorp is meer dan een verzameling stenen. Het is de plek waar we leven, een gemeenschap vormen, elkaar ontmoeten, ons prettig voelen en onszelf kunnen ontwikkelen. Voor de een is dat wat makkelijker dan voor de ander. Daarom zorgen we ervoor dat in de wijken en kernen het welzijnswerk op peil blijft en willen we samen met inwoners, scholen, maatschappelijke- en zorgorganisaties in een verbonden samenleving leven.

Goede zorg voor kinderen en jongeren

De gemeente is sinds 2015 verantwoordelijk voor jeugdhulp. Maar helaas met onvoldoende budget. De PvdA vindt dat een beperkt budget nooit een belemmering mag zijn om de zorg te leveren die iemand nodig heeft. Iedereen moet daarop kunnen rekenen. Ook zal de PvdA erop blijven hameren dat de budgetten worden gerepareerd. De gemeente is verantwoordelijk voor goede zorg aan kinderen en jongeren en de gezinnen waarin ze opgroeien. Nu nog vallen de maatregelen genomen door de jeugdbescherming, onder verantwoording van en financiering door de gemeente. Wij vinden dat die verantwoording en financiering bij het Rijk hoort. Nu bepaalt de gemeente niet, maar betaalt wel.

Alle kinderen doen mee

Kinderen die opgroeien in armoede hebben van meet af aan een slechtere start in het leven. De Klijnsma-middelen voor armoedebestrijding moeten voor dat doel ingezet worden. We moeten het als gemeente voor kinderen en jongeren zo gewoon mogelijk maken om voluit mee te doen op school, sport en cultuur. Opgroeien in een crisisomgeving levert stress, dat verandert gedrag en leidt er soms toe dat mensen verkeerde keuzes maken met geld. Bewustwording over de impact van stress moet vergroot worden, óók bij leerkrachten, werkgevers, vrijwilligers, kerken, woningcorporaties en moet onderdeel zijn van een integrale, multidisciplinaire aanpak.

Ruimte voor elkaar

Jezelf mogen zijn en je thuis voelen in Houten. Je eigen talenten kunnen ontdekken en die ontplooien. Accepteren, dat niet iedereen hetzelfde is. In Houten is geen ruimte voor discriminatie en racisme. We kijken om naar elkaar, kunnen omgaan met verschillen en zijn weerbaar in een wereld die steeds sneller verandert. We willen een inclusieve gemeenschap zijn waarin iedereen meetelt. Waar je erop moet kunnen vertrouwen dat iedereen gelijk wordt behandeld, dat er gelijke

rechten en kansen zijn. We kiezen voor een samenleving, waar iedereen zichzelf kan zijn en het niet uitmaakt wat je geslacht, geardeerdheid of geloof is. We zijn nieuwsgierig naar de ander en stellen onszelf elke keer de vraag: hoe is het om jou te zijn.

Lees verder over onze keuzes voor *'Continuïteit in zorg, welzijnswerk en jeugdhulp'* vanaf pagina 21.

Hoofdstuk 4. Duurzaam, groen en schoon

De PvdA wil investeren in een duurzame, groene en schone gemeente en we hebben haast. Die haast is hard nodig om onze gemeente prettig en leefbaar te houden en door te kunnen geven aan de volgende generaties. De PvdA vindt dat we op drie fronten op koers moeten blijven: de komende jaren vraagt om investeringen om de nu al merkbare gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme hitte, heftige regenbuien en langdurige droogte zo goed als mogelijk op te vangen. Ten tweede moet er nog een flink been bijgezet worden om in 2040 een CO₂ een 100% energie-neutrale gemeente te zijn en in 2025 20% daarvan al gerealiseerd te hebben. De handtekening voor die ambitie is in 2010 ook door de PvdA gezet, daar staan we voor. Maar de realiteit is dat we er nog lang niet zijn. Het komt aan op daadkracht om duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie, waterstof en aardwarmte versneld in te zetten. Als we doorgaan in het huidige tempo halen we ons doel niet. En ten derde moeten op koers blijven om energiezuiniger te leven. Minder energie gebruiken is minstens zo belangrijk als duurzaam opwekken van energie. Dat betekent meer geïsoleerde huizen en meer aandacht voor energiebesparing.

Binnen de PvdA zijn er veel -en vaak verschillende- ideeën hoe we al onze duurzame doelen moeten gaan halen. Maar over één ding zijn we het hartgrondig met elkaar eens: we moeten voorkomen dat de ongelijkheid in de samenleving zich door de energiedoelen verder vergroot. Die tweedeling is oneerlijk en funest voor het draagvlak. Voor de PvdA is de duurzaamheidsagenda zeker ook een sociale agenda! We geloven in de kracht van het collectief om onze doelen te bereiken en ook nog eens financieel voordeel oplevert voor alle inwoners. Bovendien zien we de duurzame economie steeds meer banen en kansen creëert.

Energiezuiniger leven

We zetten in op maatregelen die het energiegebruik omlaag brengen. Warmteverbruik is vaak de grootste energiekostenpost en het terugdringen hiervan is van cruciaal belang voor het halen van onze duurzaamheidsdoelen. Zonnepanelen op daken is een goedkope en duurzame energiebron. Toch is slechts een beperkt deel van de geschikte daken in Nederland bedekt met zonnepanelen. We willen bedrijven die geschikte daken hebben daarom maximaal stimuleren om hun dak met zonnepanelen te verrijken. Hoge aanschafkosten zijn vaak een groot obstakel. De PvdA vindt dat de gemeente een veel grotere rol moet gaan spelen in het helpen van huishoudens en bedrijven om zonnepanelen op hun daken te krijgen, innovatie aan te jagen en experimenten te ondersteunen.

Opbrengsten van zon en wind naar inwoners

Houten moet een eerlijke bijdrage leveren aan de energieopwekking met duurzame bronnen. In de regionale energiestrategie (RES) is afgesproken wat er de komende jaren in de regio aan zonneweides, zonnepanelen op (publieke) gebouwen en windmolenparken worden aangelegd en welke bijdrage Houten daaraan levert. We zien een sleutelrol voor lokale energiecoöperaties om onze doelen te bereiken.

Opvangen van de gevolgen van klimaatverandering

Door klimaatverandering zullen we in onze gemeente vaker te maken krijgen met hittegolven en hevige regenbuien. Om daar beter op voorbereid te zijn en de overlast te verminderen moeten we

Houten verder klimaat-adaptief maken. Verder zijn gerichte maatregelen voor goede luchtkwaliteit ook op gemeentelijk niveau nodig. Tijdens de coronacrisis hebben veel inwoners hun directe leefomgeving beter ontdekt en zijn deze meer gaan waarderen. Onze groene gebieden moeten we koesteren en uitbreiden.

Stimuleren circulaire economie

Hergebruik van afval bespaart grondstoffen, energie en geld. Bijna de helft van het afval in Nederland verdwijnt nog bij het restafval. Dat is jammer. Gelukkig scoort Houten steeds beter met het gescheiden inzamelen van afval. Toch staan we als gemeente in Nederland in de ‘middenmoot’, wij willen dat Houten een voorloper wordt op het gebied van afvalscheiding. We vinden het belangrijk inwoners van Houten bewust te maken en te prikkelen in gedrag dat bijdraagt aan hergebruik van grondstoffen.

Oog houden voor de wereld

De wereld houdt niet op bij de gemeentegrenzen. Als PvdA voelen we ons medeverantwoordelijk voor het aanpakken van de oorzaken en gevolgen van mondiale uitdagingen. Een eerlijke en duurzame wereld vergt gelijke rechten en kansen voor iedereen. Bij ons lokaal beleid houden we daarom rekening houden met de rechten en belangen van mensen elders in de wereld en van toekomstige generaties en met de draagkracht van de planeet.

Lees verder over onze keuzes voor ‘Duurzaam, groen en schoon’ vanaf pagina 26.

Hoofdstuk 5. Onderwijs is de basis

Kinderen en jongeren moeten allemaal veilig, gelukkig en gezond opgroeien. Het is belangrijk dat ze ervaren dat ze ertoe doen, gezien worden en dat ze erbij horen. De samenleving heeft kinderen en jongeren broodnodig en dat moeten zij op jonge leeftijd al kunnen voelen. Voor de PvdA betekent begint goed samenleven met elkaar ontmoeten en met leren van en over elkaar. Goed onderwijs dat kinderen en jongeren in stelt staat hun talenten te ontwikkelen en te ontdekken wie ze zijn of willen zijn, is daarbij cruciaal.

Bijdragen aan kwaliteit van onderwijs

Goede kwaliteit van het onderwijs is het beste voor alles: niet alleen voor het kind, goed onderwijs geeft ook sociaaleconomische zekerheden als volwassene. We vinden het vanzelfsprekend dat de gemeente zich betrokken voelt en vanuit haar rol meedenkt als er in de kwaliteit van het onderwijs iets nodig is. Om de kwaliteit van het onderwijs en de afstemming met de jeugdhulp in onze gemeente te vergroten blijft de samenwerking met de schoolbesturen en de lokale educatieve agenda (LEA) van groot belang.

Eerlijke kans voor kinderen

We willen dat alle kinderen een kansrijke start krijgen. Op school maak je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en kun je je ontplooiën tot iemand die in toenemende mate verantwoordelijkheid neemt voor de wereld in het algemeen en voor de lokale samenleving in het bijzonder. We hebben in Houten goede scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Onze scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs zijn de plek waar heel veel kinderen met het grootste plezier naartoe gaan en iedere dag iets nieuws leren. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn, mag nooit bepalend zijn voor wie je later wordt. Onderwijs is de sleutel tot persoonlijke ontwikkeling, voorspoed en welzijn. Sportiviteit, gezondheid en creativiteit zijn belangrijk en bevorderen het leren. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn of haar eigen tempo, heeft zijn

eigen specifieke talent, ieder kind moet zich kunnen ontwikkelen en zich niet gehinderd voelen door verschillen in sociaaleconomische achtergrond.

Kansen voor jongeren

De PvdA wil dat het kapitaal van de toekomst, de jeugd, kansen blijft houden. We willen dat alle jongeren met tenminste een startkwalificatie van school afgaan. We maken ons zorgen over de jongeren in het praktijk- (pro) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Goede begeleiding is noodzakelijk om te voorkomen, dat deze jongeren na het afronden van hun school uit zicht raken. Jongeren die uitvallen moeten kunnen rekenen op inspanningen van de gemeente op het gebied van beroepsvoorlichting, stages (ook bij de gemeente zelf), leerwerkbanen, sollicitatietrainingen, matching en re-integratie.

Lees verder over onze keuzes voor *'Onderwijs is de basis'* vanaf pagina 30.

Hoofdstuk 6. Investeren in sport en cultuur

Sport en cultuur zijn belangrijk voor het welzijn van mensen. Ze dragen bij aan mentale en fysieke gezondheid, zijn belangrijk voor verbinding en dragen bij aan creativiteit en dynamiek. Iedereen moet hiervan kunnen genieten. Sport en cultuur willen we nog meer dan nu in de haarvaten van buurten en wijken laten komen. Dat kan door een actieve en laagdrempelige wijkgerichte aanpak, samen met scholen, buurthuizen en actieve inwoners en organisaties in de buurt. Dit vereist een actievere rol van de gemeente, waarin ook de ruimtelijke ontwikkeling van Houten wordt meegenomen.

Iedereen sport mee

Sporten is leuk, gezond en vergroot de sociale samenhang. Sport is belangrijk voor iedereen: voor de gezondheid, als middel voor de participatie, voor de gezelligheid, om spelregels die je in het gewone leven nodig hebt, te leren.

Vrijwilligers zijn de dragers van de sportverenigingen. De verenigingen zijn van groot belang voor de leefbaarheid en de onderlinge binding in de samenleving.

Ruimte voor cultuur

Cultuur gaat over wie we zijn, waar we vandaan komen en waar we naar toe gaan. We vinden elke cultuuruiting van waarde en we vinden het van belang dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen. Kunst en cultuur raakt, verbindt, verheft, ontspant en biedt naast plezier ook stof tot nadenken. Zonder het theater, de bibliotheek, de muziekschool, de festivals en cultuureducatie op scholen, is het lastig om dat te verwezenlijken. Cultuur in de breedste zin van het woord draagt in al zijn verschijningsvormen bij aan de leefbaarheid van Houten. Voor de PvdA is het belangrijk dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen en dat elke cultuuruiting van waarde is.

Lees verder over onze keuzes voor *'Investeren in sport en cultuur'* vanaf pagina 33.

Hoofdstuk 7. Openbaar vervoer, fietsvoorzieningen en veiligheid

Houten moet een bereikbare, leefbare en gezonde stad zijn voor iedereen. Houten staat bekend als fietsgemeente en dat wil de PvdA koesteren. Er is ruimte voor de auto, maar de automobilist dient zich te realiseren dat hij, in wijken de gast is van de bewoners, de winkeliers, de fietsers en de voetgangers.

Wandelen en lopen is gezond en dat wil de PvdA blijven stimuleren. We kunnen Houten nog veel vriendelijker maken voor voetgangers door meer rustplekken en bankjes, maar ook door aantrekkelijke wandelroutes te maken.

Duurzaam en bereikbaar Houten

Het openbaar vervoer is waardevol. Het stimuleren van openbaar vervoer, elektrische rijden en fietsen levert een belangrijke bijdrage aan duurzaamheid. Houten is al goed bereikbaar. Die goede bereikbaarheid draagt bij aan een hoge waardering van het woon- en leefklimaat en is belangrijk voor behoud van bedrijvigheid en toerisme. We zetten vooral in op verkeersveiligheid en alternatieve lokale vormen van openbaar vervoer.

Voetgangers en fietsers voorop

De PvdA wil dat Houten zich blijft onderscheiden als fietsstad: milieubewust, duurzaam en gezond. Daarom kiezen wij om vooral in de infrastructuur te investeren. Ook wil de PvdA ruimte voor de voetganger en net als voor de fiets, een integraal voetpaden-netwerk.

Veiligheid is een basisbehoefte

Wij staan voor een veilige en open samenleving die we koesteren. Daarbij zijn wederkerigheid en respect voor elkaar uitgangspunt. Recht en veiligheid beginnen dichtbij huis. Een veilige omgeving is een zaak van iedereen en vereist inspanning van iedereen.

Ondermijnende criminaliteit aanpakken

Ook in Houten hebben we te maken met georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Een groot probleem dat keihard moet worden bestreden. Criminelen vermengen onder- en bovenwereld met elkaar en dat zorgt voor onveilige situaties.

Lees verder over onze keuzes voor *‘Openbaar vervoer, fietsvoorzieningen en veiligheid’* vanaf pagina 35.

Hoofdstuk 8. Lokale democratie, iedere stem doet ertoe

Voor een levendige democratie is het belangrijk dat iedereen kan deelnemen. We staan open voor ideeën van bewoners. Inwoners van Houten weten vaak zelf goed wat er in hun omgeving speelt en welke oplossingen mogelijk zijn. De PvdA vindt het belangrijk dat inwoners bij alles wat we als partij doen, denken: ‘Dit gaat over mij, over ons, ons belang wordt behartigd.’

Toegankelijk, transparant en benaderbaar

Ook in Houten hebben we te maken met grote en kleine maatschappelijke kwesties, van de energietransitie en de woningnood tot en met de aanhoudende leegloop van de winkels op het Rond. Inwoners vinden hier iets van én voelen hier iets bij. We willen een gemeente zijn die toegankelijk en benaderbaar is en met bewoners meedenkt. Daarbij is voor ons het algemeen belang altijd leidend.

Ruimte voor inwonersinitiatieven

We willen ruimte bieden voor inwonersinitiatieven, deze zijn een verrijking voor de lokale democratie. “Democratie is geen kijksport, het is een participierend evenement”.² Nog te vaak denken we dat alleen het resultaat belangrijk is voor inwoners, terwijl het proces, het kunnen meedoen, net zo belangrijker gevonden wordt. De maatschappelijke democratie, de inspraak en zeggenschap van mensen over en in maatschappelijke verbanden, zoals buurten, wijken, instellingen, willen we stimuleren. Anderzijds moet de gemeente zich inspannen een aantrekkelijke samenwerkingspartner te zijn.

---

² Uitspraak van activist en filmmaker Michael Moore

Lees verder over onze keuzes voor *‘Lokale democratie, iedere stem doet ertoe’* vanaf pagina 37.

Hoofdstuk 9. Financiën

We voelen nog dagelijks de effecten van de coronacrisis. Het heeft de samenleving meer dan ooit onder druk heeft gezet en laten zien dat er te veel verdeeldheid en ongelijkheid is in ons land. Er zijn landelijke maatregelen en wetgeving nodig, tegelijkertijd zijn er veel aspecten, die we lokaal kunnen regelen en oplossen. Alleen ligt het geld bij gemeenten niet op de plank. Al jaren staan de gemeentelijke financiën door de oplopende tekorten en toenemende vraag binnen het sociaal domein en het uitblijven van structurele middelen onder druk. Dan is de reflex om hard te gaan bezuinigen bij sommige partijen nooit ver weg. Die reflex is onverstandig, daardoor worden de publieke voorzieningen lokaal verder afgebroken en vergroot je de ongelijkheid alleen maar.

Solidair investeren

Wat er ook gebeurt, de PvdA wil niet dat er bezuinigd wordt op jeugd- en ouderenzorg, onderwijs, armoedebeleid, sport en cultuur. Als er bezuinigd moet worden, dan dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten.

Uiteraard blijft voor de PvdA een gezonde financiële huishouding, uitgaande van een sluitende meerjarenbegroting, de norm. De gemeentelijke financiën zijn bedoeld om te investeren in dienstbare zaken voor iedereen in onze gemeente of om te sparen voor strategische doelen op de lange termijn. We zoeken daarvoor ook financiële steun bij de Provincie, in Den Haag en in Europa. Voor de inwoners moet duidelijk zijn waaraan de gemeentelijke belastingen besteed worden. Voor de PvdA is de hoogte van de gemeentelijke belastingen afhankelijk van het gewenste niveau van onze voorzieningen. De PvdA is daarom alleen voor verlaging van de lasten als dat gewenste niveau bereikt is.

Lees verder over onze keuzes voor *‘Financiën’* vanaf pagina 39.

Onze keuzes voor de komende raadsperiode .....

1. Betaalbaar en prettig wonen

1.1 Meer sociale en betaalbare woningen

- 1) Bij de ruimtelijke ontwikkeling van Houten zet de PvdA gezondheid en leefbaarheid voorop. Dit betekent toekomstbestendige woonmilieus die groen, duurzaam en klimaatbestendig zijn, ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit hebben en optimaal bereikbaar zijn voor lopen, fietsen en OV. Een ruimtelijke ontwikkeling die bovenal bijdraagt aan de sociale samenhang van Houten en het bouwen aan gemeenschappen.
- 2) De PvdA wil dat er in de komende raadsperiode vaart gemaakt wordt met het bouwen op de locatie Molenzoom, de Koppeling en in het centrum van Houten. We moeten ruimte bieden aan ontwikkelingen op passende locaties en daarnaast met ontwikkelaars en bewoners werken aan de verdere invulling van de deelgebieden. De behoefte aan woningen is te groot om kansen die voor het grijpen liggen niet te benutten. Ook is de aanpak van het centrum en Molenzoom dringend nodig om verdere leegstand en verloedering te voorkomen. Door duidelijke kaders vooraf borgen we de kwaliteit en het draagvlak voor de locaties.
- 3) De PvdA Houten kiest voor het uitbreiden van Houten aan de Oostzijde. Hier zijn de beste kansen om kwalitatief hoogwaardig (ruimtelijk, landschappelijk en stedenbouwkundig), klimaatneutraal, groen en betaalbaar te bouwen. Het Houtens concept zal ook in Houten-Oost worden gevolgd zoals veel fietspaden, groen in de buurt. De PvdA wil dat starters, doorstromers en seniorenwoningen in een aantrekkelijk Houten fijn kunnen leven en dat Houten-Oost onderdeel in verbinding staat met de andere delen van de gemeente Houten. Mensen uit Houten moeten voorrang krijgen bij toewijzing van huizen in Houten-Oost. We sluiten ontwikkeling in Noordwest niet uit als blijkt dat hier reële kansen liggen voor kwalitatief aantrekkelijke woningen en deze ontwikkeling voor Houten ook betaalbaar is. Cruciaal is nu een gedegen proces met optimale betrokkenheid van de Houtense bevolking, zodat de uitkomst kan rekenen op draagvlak.
- 4) De PvdA wil dat er gevarieerd gebouwd wordt met een goede mix van woningtypen voor de diverse doelgroepen met hoogwaardige ruimte voor ontmoeten. Er is een tekort aan alle typen woningen. We denken dat de bouw van appartementen een substantiële bijdrage levert aan het aantal woningen dat we nodig hebben. Daarnaast gaan we ervanuit dat er óók behoefte is aan een variatie van grondgebonden woningen (ook in de sociale sector) waaraan we tegemoet willen komen, zoals Tiny Houses, kleine starters- of ouderenwoningen.
- 5) Appartementengebouwen moeten afgestemd zijn op de omgeving en we moeten kritisch bepalen wat passende hoogte van de gebouwen is. De PvdA sluit bij voorkeur aan bij de bebouwing die we nu al kennen in Houten die van 5 – 7 woonlagen. Ook in en rond appartementengebouwen zetten we in op maximale mogelijkheden tot interactie en ontmoeting.
- 6) De PvdA vindt dat de toenemende behoefte aan woon-zorgwoningen niet uit het oog mogen verliezen. Tot 2040 zijn er 1500 geclusterde woningen, woonvormen tussen zelfstandig thuis en het verpleeghuis of (intramurale) woonruimten die toegerust zijn op zorg, nodig. Bij elk ruimtelijke ontwikkeling en bouwplan dienen de mogelijkheden overwogen te worden om deze woonbehoefte te realiseren. De beleidsvelden wonen en zorg dienen daarvoor beleidsmatig en ambtelijk sterker geïntegreerd te worden.

- 7) De PvdA wil bij alle woningbouwlocaties in onze gemeente een realisatieplicht instellen. We willen bindende afspraken met eigenaren (projectontwikkelaars, particuliere beleggers, Viveste etc.) om binnen afzienbare tijd woningen te realiseren.
- 8) De PvdA stelt de betaalbaarheid van huur- en koopwoningen voorop door:
  - a) Actief grondbeleid toe te passen zodat grond niet in handen valt van speculerende beleggers en projectontwikkelaars. We zullen ook de wettelijke mogelijkheden van de 'opkoopbescherming' inzetten en (blijven) differentiëren in grondprijzen ten gunste van sociale huurwoningen.
  - b) Het stimuleren dat marktpartijen tot sociale keuzes komen. Daarvoor zetten we lokale, publiekrechtelijke instrumenten als bestemmingsplannen, de structuurvisie (omgevingsvisie), woonvisie, doelgroepenverordening en de huisvestingsverordening in. Zo stellen we voorwaarden aan wat en voor wie in onze gemeente gebouwd wordt.
  - c) In bestemmingsplannen, structuurvisie (omgevingsvisie) en woonvisie in te zetten op tenminste 30% sociale huur, 20% goedkope koop en 25% middelduur.
  - d) Met projectontwikkelaars privaatrechtelijk vergaande afspraken te maken dat woningen toekomstbestendig op de doelgroepen zijn afgestemd. Zoals niet-uitbreidbare woningen (grondgebonden) of kleine appartementen, met een maximum koopprijs, een instandhoudingstermijn. Daarbij willen we inzetten op een langere dan wettelijke instandhoudingstermijn, bij voorkeur 20 jaar voor middeldure huur- en koopwoningen.
  - e) Uitnodigend en specifiek beleid te maken voor (kleinschalige) collectieve woonvormen, zoals Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) of initiatieven als de Ecowijk Mandora. De ambitie is 5-10% van de totale nieuwbouw tot 2040 op deze wijze te realiseren.
  - f) Inbreidingslocaties tot 50 woningen zijn bij uitstek geschikt om met initiatieven van onderop te werken en gaan met voorrang naar initiatieven vanuit de inwoners. Dat kan op verschillende manieren: van een klassieke CPO tot de buurt zelf de ontwikkelaar laten selecteren.
  - g) Mogelijkheden te onderzoeken voor kamergewijze verhuur of duo-wonen om de onderbenutting van de bestaande voorraad tegen te gaan. Vanzelfsprekend toegepast op de Houtense context. De regulering daarvan is onderdeel van de huisvestingsverordening.
- 9) De PvdA wil in de prestatieafspraken met Viveste de verkoop van sociale huurwoningen zo veel mogelijk beperken (bij voorkeur te stoppen), zodat de voorraad sociale huurwoningen in Houten in de komende vier jaar niet verder vermindert. Verkoop kan alleen als dit voor de corporatie absoluut noodzakelijk is om financieel gezond te blijven. Woningen moeten dan tegen een betaalbare prijs verkocht worden, zodat de huidige bewoners of andere huurders deze kunnen kopen. Door bijvoorbeeld Koopgarant in te zetten, kan een deel van de te verkopen woningen bereikbaar worden gemaakt voor doorstarters/doorstromers.
- 10) De PvdA wil onderzoeken hoe Viveste kan bijdragen aan de behoefte aan nieuwbouwwoningen in het segment van de lage middelhuis (€ 750 - € 850) en de duurzaam betaalbare koop, nu de bestaande belemmeringen daartoe vanaf 1-1-2022 zijn opgeheven. Ook willen we dat met Viveste afspraken worden gemaakt over ondersteuning van inwonerinitiatieven (indien gewenst) in het sociale segment, om zoveel mogelijk projecten met een gemengd programma tot stand te brengen.
- 11) De PvdA wil huurdersorganisaties als volwaardige gesprekspartner betrekken bij het maken van de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Wij juichen toe dat waar nodig en mogelijk ook

zorginstellingen en cliënten- en patiëntenorganisaties bij deze gesprekken en afspraken aansluiten.

- 12) De PvdA wil dat binnen de regionale afspraken zoveel mogelijk nieuwbouwwoningen in Houten beschikbaar komen voor Houtense inwoners door:
  - a) Meer middeldure huur- en koopwoningen te realiseren via bindende afspraken met ontwikkelaars en institutionele beleggers. Ook andere particuliere initiatieven gericht op de doelgroep van sociale woningbouw met kwalitatief hoogwaardige en betaalbare woningen omarmen wij.
  - b) Het stimuleren en ondersteunen van lokale initiatieven, collectief particulier opdrachtgeverschap en andere particuliere initiatieven die de doorstroom in Houten bevorderen.
  - c) Versneld bouwen van tijdelijke woningen om de wachtlijsten voor sociale huurwoningen te verlichten.
  - d) Afspraken met ontwikkelaars om voorrang te verlenen aan starters uit Houten en aan een- en tweepersoonshuishoudens die een grote woning achterlaten bij de toewijzing van sociale huur en/of nieuwe middeldure appartementen.
  - e) Voorrangsregels vast te stellen in de (regionale) huisvestingsverordening voor het toewijzen van sociale- en middeldure huur aan mensen met lokale binding (lokaal maatwerk). Zij krijgen voorrang bij de vrijgekomen en recent opgeleverde sociale huurwoningen en bij de middeldure huurwoningen.
  - f) In onze regio afspraken te maken over voldoende aanbod van betaalbare huurwoningen in diverse varianten in alle gemeenten van de regio. Regionale solidariteit betekent ook dat jongeren en (door-)starters uit de omliggende gemeenten in onze gemeente welkom zijn. We zoeken in ons huisvestingsbeleid naar de juiste balans tussen lokale binding en een solidaire omgang met onze burens en met andere regio's.
  - g) Voortvarend gebruik te maken van de (nieuwe) voorrangsregeling voor eigen inwoners en voor mensen die al een economische binding met Houten hebben bij sociale (koop) nieuwbouwwoningen (tot maximaal 30 procent).
- 13) De PvdA wil doorstroming in sociale huurwoningen bevorderen en scheef wonen tegengaan om inwoners van Houtens een optimale kans op een passende woning te bieden. Dat doen we in eerste instantie door meer te bouwen, maar ook door:
  - a) Doorstroom van een- en tweepersoonshuishoudens uit eengezinswoningen te bevorderen hen voorrang te geven bij de toewijzing van sociale huur en/of nieuwe middeldure appartementen. Met de projectontwikkelaar moeten afspraken gemaakte worden dat nieuw opgeleverde appartementen een maand openstaan voor mensen die een grote woning willen verlaten. Voor zover nodig benutten we hiervoor de mogelijkheden binnen de regionale huisvestingsverordening om lokaal maatwerk toe te passen.
  - b) Afspraken te maken met de woningcorporatie om de groep mensen die in een 'te dure' woning woont en als gevolg onvoldoende huurtoeslag ontvangt, te helpen. Door de betreffende huurder naar een goedkopere woning te laten verhuizen of in aanmerking te laten komen voor een (tijdelijke) huurverlaging.
  - c) Beleid te ontwikkelen om meer verhuisbewegingen uit te lokken. Dat gaat dan om het verleiden en begeleiden van huurders naar een beter passende woning, behoud van inschrijfduur bij verhuizing en voorrang aan bewoners die een gewilde woning achterlaten.

- 14) De PvdA vindt dat veel woningcorporaties door landelijke regelgeving als de verhuurderheffing en (op termijn) de vennootschapsbelasting te weinig investeringsruimte hebben om voldoende woningen te bouwen en bestaande woningen te verduurzamen. De PvdA wil dat dat erin regionaal en VNG-verband op gehamerd moet worden dat deze belastingen van tafel moeten.

1.2 Aantrekkelijk en fijn leven in Houten

- 1) De PvdA wil bouwen door in te breiden op locaties waar dat mogelijk is, zoals de Molenzoom, maar we waken ervoor dat dit niet ten koste van de leefbaarheid en betaalbaarheid gaat. We realiseren diverse typen van woningbouw. Niet alleen appartementen maar we bouwen ook eengezinswoningen in diverse verschijningsvormen. Op gebiedsniveau moet er altijd een concrete doelstelling zijn voor groen en water in de openbare ruimte. De ambitie is om die omvang te vergroten ten opzichte van wat we nu in Houten kennen.
- 2) Parkeernormen zijn voor de PvdA niet heilig. Om de ontwikkeling van nieuwbouwwoningen betaalbaar te houden zijn lagere parkeernormen mogelijk. We zorgen dan wel voor een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer en de aanleg van wandel- en fietspaden.
- 3) We willen dat ontwikkelaars meebetalen aan de inrichting van de openbare ruimte (wijkvoorzieningen). Voor de bovenwijkse plankosten kan dit boven het wettelijke kostenverhaal uitgaan.
- 4) Door corona en de opkomst van webwinkels is de leegstand van winkels en kantoorpanden in onze gemeente toegenomen. De PvdA wil samen met vastgoedeigenaren kijken naar een herbestemming van deze panden. Waar mogelijk gebruiken we de leegstandsverordening om de transformatie tot woningen aan te jagen.
- 5) De PvdA wil dat de openbare ruimte toegankelijk is voor iedereen om elkaar te ontmoeten, om te recreëren en voor kinderen om te kunnen spelen. Speeltuinen, groen, parken en bankjes moeten zo ingericht zijn dat het uitnodigt om er gebruik van te maken. Met het oog op de toenemende vergrijzing pleiten we voor een openbare ruimte beleid dat ook 'ouderenproof' is. Dat uitnodigt tot bewegen, maar ook voldoende 'zit-mogelijkheden' en sanitaire voorzieningen biedt, waarmee het ook 'ontmoeten' faciliteert.
- 6) De PvdA wil in de prestatieafspraken met de woningcorporaties afspraken maken over de vergroening van de tuinen van sociale huurwoningen.
- 7) De PvdA wil dat onze openbare ruimte schoon en aantrekkelijk is. De openbare ruimte hoeft wat ons betreft geen aangeharkt park te zijn, het mag eenvoudig, maar moet wel kwaliteit hebben. Tijdige reconstructie van de openbare ruimte in de 'oudere' wijken van Houten verdient de komende jaren voorrang.
- 8) De PvdA vindt het belangrijk dat inwoners dichtbij huis de natuur kunnen beleven en dat de natuur in de omgeving makkelijk bereikbaar is. Groen en water dichtbij huis geeft mensen de mogelijkheid te bewegen, te recreëren en te ondernemen.
- 9) Een leefbare wijk betekent volgens de PvdA ook dat het veilig is, zowel feitelijk als ook in de beleving van inwoners. Daarbij moet de gemeente zorgen voor voldoende veiligheid en het voorkomen van overlast.
- 10) De PvdA wil inwoners de ruimte geven een publieke taak over te nemen in de openbare ruimte vanuit de gedachte 'als je denkt dat je het beter kan, doe het dan'. En dan kunnen inwoners vanzelfsprekend ook rekenen op steun. Als het aan de PvdA ligt, gaan we werken met wijkbudgetten om initiatieven te faciliteren.
- 11) De PvdA wil dat lokale verenigingen of buurtbewoners het eerste recht krijgen om maatschappelijke voorzieningen over te nemen en de bijbehorende functie voort te zetten.

2. Goed werk en bestaanszekerheid

2.1 Voor iedereen een plek

- 1) De PvdA wil dat mensen die hun baan (dreigen te) verliezen, actief door de gemeente worden ondersteund en worden begeleid naar ander werk. We willen waarborgen voor behoud van de Houtense Werktafel, het lokale netwerk van werkgevers, gemeente, onderwijs, sociale ondernemingen, lokale initiatieven en werkzoekenden, als dé partner voor inwoners van Houten bij het vinden van werk. We geloven in de kracht van persoonlijk contact, fysieke benaderbaarheid en maatwerk. De PvdA wil hierbij speciaal aandacht voor groepen die moeilijker aan het werk komen. Werkzoekenden die ouder zijn dan 50 jaar bijvoorbeeld, of juist jongeren die nog weinig ervaring hebben en te vaak afhankelijk zijn van onzeker werk. En voor mensen met een arbeidsbeperking; voor hen moet het instrument loonkostensubsidie veel vaker ingezet worden. Bij werk hoort loon. Zodra er productie wordt gemaakt, hoort er een inkomen tegenover te staan.
- 2) Een basisbaan als een alternatief voor een bijstandsuitkering vindt de PvdA nog steeds een heel goed idee voor mensen die zonder arbeidsbeperking, niet aan het werk komen. We willen dat er in navolging van andere gemeenten een proef wordt gestart waarbij de gemeente, samen met bedrijven extra, ondersteunende banen creëert in de zorg, beheer of onderwijs. Zo komen meer mensen aan het werk én krijgen we betere voorzieningen in de Houten.
- 3) Mensen met beperkingen, psychiatrische cliënten en anderen die niet zo gemakkelijk aan werk komen, een werkplek via beschut werk en arbeidsmatige dagbesteding krijgen en/of worden begeleid bij vrijwilligerswerk.
- 4) Houten realiseert de taakstelling op het gebied van Nieuw Beschut Werk niet: er zijn nog steeds geen nieuw beschut werk plekken in Houten gecreëerd. Het is wettelijk verplicht om mensen op de wachtlijst een activeringstraject aan te bieden. De PvdA vindt dat kwetsbare mensen ervan uit moeten kunnen gaan dat de gemeente zich voor hen inzet en daarbij ook alle middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt benut en ingezet worden (maatwerk). De norm is het wettelijk minimumloon.
- 5) De PvdA wil dat de gemeente contact heeft met iedereen die geen werk heeft. De gemeente wacht niet tot de formele overgang van WW naar de bijstand, maar heeft al ruim daarvoor een gesprek.
- 6) Als mensen in een participatie/re-integratietraject zitten, wil de PvdA dat er aandacht is voor achterliggende problematiek, zoals schulden, scheiding en mentale problematiek. We willen deze problemen eerst oplossen, zodat deze mensen met een gerust hart aan het werk kunnen.
- 7) Voor de mensen, die de sprong naar werk maken, moet er volgens de PvdA altijd een terugvaloptie zijn als het om de een of andere reden niet lukt. Mensen die vanuit een uitkering (deels) aan het werk gaan, gaan er financieel op vooruit en krijgen recht op begeleiding, inclusief financiële coaching. De PvdA wil dat werkgevers beroep kunnen doen op jobcoaches om medewerkers in hun bedrijf te begeleiden.
- 8) Om mensen perspectief te bieden wil de PvdA dat onze gemeente maximaal gebruik maakt van de mogelijkheden van de Participatiewet. Dit doen we door mensen, die buiten de regels vallen (tijdelijk) te helpen aan voldoende inkomen en door gebruik te maken van de mogelijkheid om verplichtingen, die de wet mensen oplegt, (tijdelijk) buiten werking te stellen als dat mensen in hun individuele situatie helpt.
- 9) De PvdA vindt dat mensen die nu geen uitkering ontvangen, maar kunnen deelnemen op de arbeidsmarkt, te vaak buiten beeld blijven. Ook deze groep heeft een afstand tot de

arbeidsmarkt. Denk maar aan alleenstaande ouders, die een aantal jaren niet hebben gewerkt om voor de kinderen te zorgen, of mensen die langdurig ziek zijn geweest. Om hen weer volop te laten meedoen is contact belangrijk, de PvdA vindt dat de gemeente daarom dat contact moet leggen

- 10) Door opsplitsing van taken (dat wordt job-carving genoemd) kunnen er nieuwe banen komen voor mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt. De PvdA wil dat de gemeente Houten een voorbeeld is voor een succesvolle invulling van de banenafpraak om mensen met een arbeidsbeperking naar werk te leiden.
- 11) De PvdA wil dat de gemeente, werkgevers en onderwijsinstellingen samen stage- en leerplekken creëren.

2.2 Sterk minimabeleid en armoede bestrijden

- 1) De PvdA wil aan mensen die op bijstandsniveau leven en al jaren geen schulden hebben (al dan niet door hulp van budgetbeheer of bewindvoering), gewaardeerd worden. Inwoners van Houten die tenminste drie jaar op 130% van de bijstandsnorm zitten en met een minimaal inkomen moeten rondkomen, moeten in onze opvatting zeker zijn van een algemene langdurigheidstoelage om hun inkomen aan te vullen tot een fatsoenlijk bestaansminimum. De individuele toeslag is per jaar minimaal € 400,- voor alleenstaanden en € 600,- voor mensen in een meerpersoonshuishouden. De PvdA wil dat er een extra tegemoetkoming komt in de energiekosten in de langdurigheidstoelage, zolang landelijke regelingen hier niet in voorzien.
- 2) De PvdA wil het niet-gebruik van minimaregelingen aanpakken. Dit moet door gerichte voorlichting en het indien mogelijk vereenvoudigen en/of samenvoegen van deze regelingen.
- 3) De PvdA wil dat inwoners die vanuit een uitkering gaan werken, geen last krijgen van het verrekenen van allerlei subsidies en toeslagen. Aan het werk gaan, mag niet leiden tot een inkomensdaling.
- 4) De PvdA wil investeren in de proactieve aanpak bij schulden, bijvoorbeeld via vroegsignalering. De aanpak waarbij schulden worden kwijtgescholden zodat mensen met een schone lei kunnen beginnen, wordt uitgebreid. Vanaf 1 januari 2021 is vroegsignalering ook een wettelijke taak.
- 5) De PvdA wil dat kleine schulden bij de gemeente kwijtgescholden worden en dat andere organisaties en bedrijven aangesproken worden op hun incassobeleid. Als de gemeente schuldeiser is dient de beslagvrije voet altijd worden gerespecteerd en gehanteerd. De terugbetalingstermijnen wil de PvdA beperken tot 3 jaar om mensen sneller perspectief te bieden. Jongeren met problematische schulden krijgen de kans om in ruil voor werk en scholing kwijtschelding te krijgen. Gemeenten mogen ervoor kiezen om bij meer mensen de gemeentelijke belastingen kwijt te schelden door de inkomens- en/of vermogensgrenzen te verhogen.
- 6) Voor vroegsignalering vindt de PvdA het belangrijk dat de gemeente alle informatie over schulden en betalingsachterstanden benut. De gemeente sluit hiervoor een convenant met instellingen en organisaties als de woningcorporatie, energieleveranciers en zorgverzekeraars, zodat ze achterstanden bij de gemeente vroegtijdig kunnen melden en er op tijd ingegrepen kan worden.
- 7) Bewindvoerders zijn belangrijk voor mensen in de schulden, maar soms is hun kwaliteit onder de maat. De PvdA wil dat als het nieuwe kwaliteitskeurmerk te weinig effect heeft, de gemeente zelf bewindvoerders in dienst neemt.
- 8) De PvdA is voorstander van regelarme bijstand en het experimenteren met het versoepelen van bijstandsregels, bijvoorbeeld werken met behoud van uitkering en vrijstelling van verplichte

tegenprestatie. De PvdA wil dat inwoners die afhankelijk zijn van de bijstand met maatwerk en leggen daarom geen onzinnige regels en controles op. We gaan uit van vertrouwen in plaats van wantrouwen. De bijstand is een recht en niet een gunst die door een verplichte tegenprestatie moet worden 'verdiend'. De mogelijkheden om (vrijwilligers)werk te verrichten vanuit de bijstand worden maximaal verruimd, ook om zo eerste stappen te kunnen zetten naar re-integreren op de arbeidsmarkt of mee kunnen doen in samenleving.

- 9) De bijzondere bijstand is een belangrijke voorziening voor mensen met een laag inkomen. De PvdA wil dat de mogelijkheden om op deze manier noodzakelijke kosten, zoals de vervanging van witgoed, worden verruimd. Om ervoor te zorgen dat iedereen in onze gemeente voor goede medische zorg verzekerd zijn, willen we een gemeentepolis voor alle mensen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.
- 10) De U-pas blijft een belangrijke voorziening voor inwoners met een laag inkomen. De PvdA wil de U-pas als kortingspas uitbreiden naar een pas waar ook andere inwoners, tegen betaling, gebruik van kunnen maken. Het bedrag van de U-pas moet verhoogd worden van €100,- naar € 120,-.
- 11) Zolang voedselbanken noodzakelijk zijn, wil de PvdA dat de gemeente deze belangrijke voorziening ondersteunt, bijvoorbeeld via geschikte huisvesting.
- 12) De PvdA wil dat de gemeente onze inwoners algemene financiële coaching aanbiedt. Om contracten door te lopen (zoals energie, telefoon, internet en verzekeringen) en te kijken hoe het goedkoper kan.
- 13) De PvdA verzet zich tegen de landelijke regels die het leven van mensen moeilijker maken, zoals de kostendelersnorm en vermogensgrens voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. De PvdA wil dat de gemeente hierop een actieve lobby voert in Den Haag.

2.3 Een sterke en sociale economie

- 1) De PvdA wil prioriteit geven aan sociale bedrijven die werk bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, die goede en veilige arbeidsomstandigheden bieden voor hun werknemers en die werken aan een groene en duurzame bedrijfsvoering.
- 2) De PvdA wil dat de gemeente werkgevers ondersteunt om hen laten we zien wat ze voor hun medewerkers kunnen betekenen in het kader van zaken als laaggeletterdheid, schulden- en armoedeproblematiek, en waar ze daarvoor terecht kunnen.
- 3) De PvdA vindt het belangrijk dat ondernemers, politiek en lokale overheid samen werken aan een sterke lokale economie, als basis voor een sterk, vitaal en bruisend Houten. De PvdA wil ondernemerschap stimuleren door weinig regels en startende en kleine ondernemers te helpen en bedrijvigheid in Houten verwelkomen, onder voorwaarden zodat deze niet de leefbaarheid, veiligheid voor bewoners en arbeidsomstandigheden van werknemers aantast. Het liefst ziet we samenwerking met bedrijven duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. De samenwerking tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties in een Ondernemingsfonds juichen we toe.
- 4) De PvdA wil investeren in een economisch klimaat in de regio waar iedereen van profiteert. Dit vraagt om een goede koppeling tussen economisch en sociaal beleid. Daarbij moet de gemeente met de regionale partners (vakbeweging, werkgevers, MKB, onderwijs en overheid) zorgen dat jongeren en werkzoekenden toegerust worden voor de arbeidsmarkt in de regio.
- 5) De PvdA wil in onze winkelgebieden levendigheid en behoud van diversiteit in soorten winkels en retailers. Dat kan door experimenteren met vrije bestemming ('vrije zones'). Dat wil zeggen dat regels versoepeld worden en er (tijdelijk) meer ruimte komt voor creativiteit, innovatie en nieuwe initiatieven. Levendige winkelcentra hebben een essentiële en sociale functie. We willen

dat er per winkelcentrum een plan gemaakt wordt om zo grip te krijgen op leegstand en de verscheidenheid aan winkels.

- 6) De PvdA is tegen 'verdozing' van het landschap. In de omgevingsvisie en bestemmingsplannen kiezen we ervoor om bedrijven- en distributierreinen te beperken tot plekken langs wegen.
- 7) De PvdA wil dat de economische kracht van cultureel erfgoed wordt benut voor recreatie en toerisme. De recreatieve voorzieningen breiden we waar mogelijk en behoefte uit. We gebruiken de inkomsten van de toeristenbelasting voor investeringen die al onze inwoners ten goede komen. Cultureel erfgoed versterkt het vestigingsklimaat en de vitaliteit van Houten. Aan het cultureel erfgoed als zodanig hoeft niet verdiend te worden, instandhouding is belangrijker.
- 8) De PvdA wil dat de gemeente het goede voorbeeld geeft:
  - a) De gemeente biedt werkgelegenheid op alle niveaus. We gaan onderzoeken waar we werk weer kunnen inbesteden en medewerkers weer terug in dienst kunnen komen van de gemeente.
  - b) Bij de gemeente wordt vast en zeker werk de norm. Bij duurzaam werk hoort een vast contract. Zolang het Rijk het minimumloon nog niet heeft verhoogd, willen we dat de gemeente haar eigen medewerkers minimaal 14 euro per uur betaalt en dringen hier ook op aan bij andere bedrijven.
  - c) De gemeente introduceert voor diverse functies en stageplaatsen het concept 'open aannemen'. Hierbij hoef je niet meer te solliciteren, maar kun je je melden zodra er plek is. Zo bieden we meer kansen voor mensen die moeilijk aan het werk komen en gaan we discriminatie tegen. We stimuleren ook andere werkgevers om hiermee aan de slag te gaan.
  - d) Via het inkoopbeleid gaan we meer sturen op onze maatschappelijke doelen. Zo stellen we voorwaarden aan bedrijven en organisaties waarmee de gemeente zakendoet, op het gebied van bijvoorbeeld arbeidsvoorwaarden (CAO, minimumloon, zeker werk, vermijden schijnconstructies), non-discriminatie, duurzaamheid en mensenrechten.
  - e) We willen – ook in het kader van circulaire economie- focus op het stimuleren van lokale bedrijvigheid. De gemeente faciliteert dit door in het inkoopbeleid op te nemen dat in 2025 ten minste 20% van de inkopen bij bedrijven in een straal van 20 km wordt gedaan.
- 9) De PvdA is voor een natuur-inclusieve landbouw in onze gemeente en steunt boeren die de biodiversiteit en natuur willen versterken actief, bijvoorbeeld door middel van vergunningverlening.
- 10) De PvdA beschouwt de intensieve veehouderij als een vorm van industrie en behandelen vergunningaanvragen op die manier. Dat betekent onder andere een strikte scheiding tussen de intensieve veehouderij en woningen.
- 11) De PvdA wil dat boeren die willen stoppen/het duurzamer willen doen, actief benaderd worden en de helpende hand wordt geboden bij zowel de verduurzaming of sloop van leegstaande stallen als herbesteding, zoals het realiseren van een bed & breakfast, caravanstalling, zorgboerderij of kinderopvang.

3. Continuïteit in zorg, welzijnswerk en jeugdhulp

3.1 Werken vanuit de bedoeling

- 1) De PvdA vindt het belangrijk dat inwoners ruimte voelen om zorg te vragen als het nodig is. We staan voor in inclusieve samenleving, dat betekent sociale en fysieke toegankelijkheid. Als de middelen en mogelijkheden schaars zijn dan kiezen we voor de mensen die het meest kwetsbaar zijn. Het moet voor elke inwoner duidelijk zijn, waar je met je zorgvraag terecht kunt. Daarom organiseren wil de PvdA dat de toegang zo eenvoudig en dichtbij mogelijk. Het sociaal team, het gebiedsteam en de informele hulp (naasten) zijn belangrijke partners van/voor de gemeente die we moeten koesteren.
- 2) De PvdA wil er alles aan doen om met zorgmijders in contact te komen. De professionals en vrijwilligers in de wijken en kernen leggen actief contact met inwoners en wachten niet tot het laatste moment om te ondersteunen.
- 3) Veel mensen, die lange tijd zorg nodig hebben, zoals mensen met psychische klachten, verliezen vaak hun maatschappelijke relaties. Naast medische zorg en medicatie willen we daarom ondersteuning op het gebied van welzijn en (vrijwilligers-)werk, in het kader van persoonlijk en maatschappelijk herstel.
- 4) De PvdA vindt dat er meer waarborgen moeten komen voor de opvang van verwarde personen. Daar hoort ook ondersteuning bij voor de begeleiders van GGZ-cliënten, familieleden en naasten van GGZ-cliënten.
- 5) In alle vormen van ondersteuning, toegang tot voorzieningen, regelingen en communicatie wil de PvdA dat er rekening gehouden wordt met laaggeletterden. Het Taalhuis moet een structurele voorziening blijven. In samenwerking met de Stichting Lezen en Schrijven, de bibliotheek en andere (vrijwilligers)organisaties kunnen laaggeletterde volwassenen op een laagdrempelige manier terecht voor taal, reken en digitale vaardigheden.
- 6) De PvdA wil dat voor alle inwoners die hierop zijn aangewezen, er goede, professionele en toegankelijke huishoudelijke hulp is, verzorgd door zoveel mogelijk vertrouwde gezichten. Voor huishoudelijke hulp geldt altijd maatwerk: samen met mensen thuis wordt beoordeeld welke hulp nodig is en voor hoe lang. Tarieven zijn fair en kostendekkend, zodat werkenden in de sector fatsoenlijk betaald kunnen krijgen. Inwoners die huishoudelijke hulp ontvangen en daartoe in staat zijn betalen een eigen bijdrage, volgens het principe: 'de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten'. Bij het Rijk blijft de PvdA aandringen op het afschaffen van het abonnementstarief. We nemen de vrijheid om op zoek te gaan naar manieren om de omgekeerde solidariteit van het abonnementstarief in de WMO te keren. Het klopt niet dat de gemeente opdraait voor kosten die mensen op basis van hun inkomen prima zelf kunnen betalen en de zorg van mensen, die het echt nodig hebben in gevaar komt.
- 7) De PvdA vindt dat lichte hulpverlening, zoals opvoedingsvragen, hulp bij het invullen van formulieren of de aanpak van lichte vormen van dyslexie, niet thuis hoort in zorgaanbiedersland. In plaats daarvan zorgen we voor plekken waar mensen laagdrempelig heen kunnen: bij de bibliotheek en het welzijnswerk. Wij zien de bibliotheek als laagdrempelige ontmoetings- en leerplaats voor alle inwoners. We vinden dat de meerwaarde van de bibliotheek niet alleen ligt in het uitlenen van boeken, maar vooral bijdraagt aan de bestrijding van laaggeletterdheid en het bieden van informatie.
- 8) De PvdA vindt dat mantelzorgers waardering verdienen. Om te kunnen mantelzorgen is het soms noodzakelijk om minder te gaan werken. Daardoor kunnen mantelzorgers aangewezen raken op minimaregelingen. We passen deze regelingen ruimhartig toe.

- 9) De PvdA wil meer investeren in respijtzorg, zodat familieleden en partners die zorgtaken hebben, toch even op adem kunnen komen. De financiering hiervan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente(n), zorgverzekeraar en het zorgkantoor.
- 10) De PvdA wil een sluitende aanpak voor ouderen om mensen te helpen bij het vinden van de weg in ons ingewikkelde zorgsysteem. Ouderen, maar ook familieleden kunnen hier terecht met al hun vragen: van financiën tot zorg, en van huisvesting tot de aanschaf van hulpmiddelen. Houten heeft een goede traditie in beschermde woonvormen als Thomashuis, het Timonhuis, Leestaete en Fokuswoningen. De PvdA gelooft in kleinschalige hulpverleningsinitiatieven en initiatieven de Droom van Schalkwijk, Axelhof en Gezinshuis de Grote Geer kunnen op onze steun blijven rekenen. Ook het begeleid en beschermd wonen project zoals is gerealiseerd door Lister aan de Spoorhaag, verdient in de komende raadsperiode navolging. Om wonen en zorg te verbinden smeden we coalities met kernpartners, zoals de woningcorporaties, ggz-en andere hulpverlenende instellingen.
- 11) De PvdA wil onze wijken zo ingericht worden dat er plekken zijn voor ontmoetingen met zorg en welzijn op maat. Zo zijn voor bepaalde groepen, zoals mensen met Alzheimer, goede woon-zorgconcepten nodig. We willen dat er meer woningen gebouwd worden waar mensen zelfstandig kunnen blijven wonen, maar wel gebruik kunnen maken van gedeelde faciliteiten (bijvoorbeeld bij een verzorgingshuis), zoals een eetgelegenheid of een gemeenschappelijke ruimte.
- 12) De PvdA wil stoppen met aanbestedingen in het sociaal domein. We werken zoveel mogelijk met langdurige contracten. Zo kunnen zorgaanbieders ook plannen voor de lange termijn maken. Elke keer als relaties verbroken worden door weer een aanbesteding, bemoeilijkt deze de voortzetting van de liefdevolle zorg. We koppelen zorg- en hulpverleners daarom aan de mensen, die hulp nodig hebben, en streven daarmee naar zorgrelaties die zich zo goed mogelijk ontwikkelen en er een vertrouwensband kan ontstaan. Om dat te bewerkstelligen werken we zoveel mogelijk met langdurige overeenkomsten/subsidies.
- 13) De PvdA wil dat 'zorgcowboys' hard aangepakt worden. Hoofd- en onderaannemers maken het hele systeem ondoorzichtig. Enerzijds zitten er veel cowboys bij de onderaannemers, anderzijds worden onderaannemers uitgebuit. Het kan niet zo zijn, dat onze gemeente dure zorg inkoop bij de hoofdaannemer en dat deze vervolgens de winst in zijn eigen zak steekt door goedkoop in te kopen bij een onderaannemer.
- 14) De PvdA wil dat onze gemeentelijke websites en andere communicatie uitingen, voldoende toegankelijk zijn voor mensen met beperkingen, ook voor mensen met een zintuigelijke, psychische of verstandelijke beperking. Wanneer dat niet het geval is, verbeteren we dat zo snel mogelijk.

3.2 Verbindend welzijnswerk

- 1) De PvdA is bijzonder trots op de welzijnsorganisatie Van Houten & Co Investeren in sociaal werk en maatschappelijke dienstverlening betekent investeren in de kwaliteit van de lokale samenleving, in meedoen aan de maatschappij en vergroten van sociale toegankelijkheid. Geen kostenbesparingen op het welzijnswerk, we willen investeren in welzijnswerkers en -vrijwilligers die de oren en ogen in de wijk zijn, jongeren- en opbouwwerkers die 'erop af' gaan, proactief contact leggen, mensen aanspreken. Zodat mensen vertrouwen krijgen in elkaar en in de overheid. We zijn ervan overtuigd dat inwonersinitiatieven zeer veel baat hebben bij een professioneel steuntje in de rug. Dat gun je alle inwonersinitiatieven.

- 2) Het realiseren van een goede sociale basisinfrastructuur met laagdrempelige voorzieningen is nodig om de volgende fase van de transitie in de sociale domein vorm te geven. Daarnaast staat Houten voor een grote ruimtelijke ontwikkeling, er komen nieuwe woonwijken bij. Het gaat om meer dan stenen, we bouwen ook aan nieuwe sociale cohesie en nieuwe gemeenschappen. Het sociaal cultureel werk is ons expertisecentrum hoe je bouwt aan sociale cohesie. Dat geldt ook voor de bijna 1500 woon-zorg woningen die tot 2040 gebouwd zullen moeten worden. We pleiten daarom voor verregaande beleidsvorming en ambtelijke integratie van de expertises op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en het sociaal domein (in bijzonder zorg en welzijn).
- 3) De PvdA wil voortbouwen op succesvolle initiatieven zoals de Krachtfabriek, Enik Recovery College, Wereldhuis, Doorgeefluik, Handje helpen, Huiskamer op 't rond, buurtgezinnen. De PvdA ondersteunt deze en nieuwe initiatieven waar mensen kunnen (op-)laden.
- 4) Jongerenwerkers, -coaches en buurtzorgverleners hebben een belangrijke signalerende rol, doordat zij laagdrempelig het gesprek aangaan met jongeren. Werken vanuit een vertrouwensrelatie speelt een belangrijke rol in het voorkomen van zwaardere zorg voor jongeren en hen op weg naar volwassenheid te ondersteunen. Een concrete ontmoetingsplek voor jongeren zoals jongerencentrum Enter moeten blijven bestaan.
- 5) Net als in heel Nederland kunnen we ook in Houten een drastische toename van het aantal thuiswonenden met dementie verwachten. Het uitgangspunt is dat mensen met dementie actief blijven deelnemen aan de samenleving. De PvdA wil dat Houten in de top 5 van 'Dementievriendelijke Gemeenten' in Nederland staat. In heel Nederland groeit ook het besef dat we de ondersteuning voor mensen met psychische kwetsbaarheid anders aan moeten pakken. De PvdA wil dat de gemeente Houten gaat behoren tot één van de beste GGZ Vriendelijke Gemeente.
- 6) Eenzaamheid is een serieus probleem in onze samenleving. Steeds vaker blijkt dat eenzaamheid niet alleen ouderen en volwassenen, maar ook jongeren betreft. Een belangrijke rol is hier weggelegd voor het sociaal werk: de PvdA wil dat zij samen met scholen, GGD, andere organisaties en inwoners aan de slag gaan. Een goed voorbeeld zijn de laagdrempelige activiteiten en ondersteuning in de project Join Us voor jongeren.
- 7) De PvdA wil dat mensen die door oorlog en geweld gedwongen zijn hun land te verlaten, altijd hartelijk en gastvrij opgevangen worden. In overleg met bewoners willen we kijken wat daarvoor geschikte plekken zijn. Door de nieuwe inburgeringswet is de gemeente weer verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers in onze (lokale) samenleving. Lokaal kiezen wij ervoor om zoveel mogelijk werken en leren te combineren. Mensen leren de taal gaandeweg op de werkvloer en in de klas. De PvdA wil een speciaal Houtens inburgeringsprogramma voor alle nieuwe Houtenaren onafhankelijk waar zij vandaan komen. Op deze manier kunnen zij zich snel thuis voelen in Houten.
- 8) De PvdA vindt dat statushouders in Houten snel moeten participeren in de Houtense samenleving. We zien het leren van de Nederlandse taal als onderdeel van het traject naar werk. Naast de verplichte taallessen als onderdeel van het inburgeringstraject, leer je voor een belangrijk deel de taal in de praktijk. De gemeente kan het goede voorbeeld geven door in de eigen organisatie plaatsen te creëren waar statushouders in aanraking komen met de Nederlandse taal en de arbeidsmarkt.
- 9) Statushouders hebben wel ervaring, maar geen Nederlands diploma. Daardoor is toetreding tot de Nederlandse arbeidsmarkt vaak een lastige stap. De PvdA wil dat de gemeente de statushouders de weg wijst hoe men ervaring en buitenlandse diploma's kan omzetten naar Nederlandse diploma's of certificaten en Nederlandse diploma's kan behalen. We willen dat

Houten de gemeentelijke experimenteerruimte benut voor het bieden van werkmogelijkheden aan aspirant- statushouders. De maatschappelijke begeleiding waarbij vele Houtenaren als vrijwilliger betrokken zijn, spelen in essentiële rol om statushouders goed hun weg te laten vinden in onze ingewikkelde samenleving.

- 10) De PvdA vindt dat er sterke cliëntenvertegenwoordiging bij zorg, welzijn en maatschappelijk dienstverleningspartijen moeten zijn omdat cliënten, burgers zeggenschap horen te hebben over publieke voorzieningen. We willen dat Houten maximaal gebruik maakt van de middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt om onafhankelijke cliëntondersteuning te versterken.

3.3 Goede zorg voor kinderen en jongeren

- 1) De PvdA onderschrijft 'positief jeugdbeleid': positieve opvoeding, succesvolle schoolloopbaan en brede ontwikkeling van kinderen en jongeren is het fundament van welzijn, economische zelfstandigheid en meedoen aan de samenleving. We gaan uit van versterking van eigen mogelijkheden van kinderen en ouders, het beleid moet gericht zijn op ontzorgen en normaliseren. We zijn tegen elke vorm van eigen bijdrage in de jeugdhulp.
- 2) De PvdA wil dat ouders het recht geven op een familiegroepsplan, zodat zij samen met hun netwerk de regie kunnen houden over de hulpverlening aan hun kind. Voor individuele hulp hebben we maatwerk en voorzieningen die aansluiten bij een specifieke vraag of behoefte van een persoon of gezin.
- 3) Ter ondersteuning van gezin en kind moet het perspectief van kind en ouder leidend zijn. De PvdA sluit daarbij aan met het advies van de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming over Jeugdbescherming in de Toekomst. Wij vinden dat dat niet alleen bij de jeugdbescherming zo moet zijn, maar bij alle jeugdhulp. Om dat op gemeentelijk niveau invulling te geven moet de gemeente de inzet van cliëntondersteuning voor gezin en kind ondersteunen en versterken.
- 4) De PvdA wil dat er in Houten aan ouders en jeugd van 0 tot 23 jaar hulp geboden wordt bij opvoeden en opgroeien. We zijn in Houten in de gelukkige situatie dat het Centrum voor Jeugd en Gezin nauw samenwerkt met de GGD-regio Utrecht, de geboortestaak, Van Houten & Co en het onderwijs. Deze basis moeten we blijven koesteren.
- 5) De PvdA wil dat de eigen bijdrage voor jongeren van 18 tot 23 jaar voor GGZ of WMO-hulp wordt afgeschaft. Dat geldt ook voor de 4 weken wachttijd als een uitkering aanvraagt wordt en uit de Jeugdhulp komt (zoals het kon tijdens de Coronaperiode).
- 6) De PvdA wil ook dat er voldoende deskundigheid in het Sociaal Team op het gebied van kindermishandeling, jeugd GGZ en kinderen met een verstandelijke beperking wordt opgebouwd. Wij vinden het inzetten van ervaringsdeskundige jongeren door of in het Sociaal Team een belangrijke steun voor transformatie van de hulp. Belangrijk is dat hulp niet te laat komt, daarom kiezen we voor een sterke nadruk op preventie.
- 7) De PvdA zet in op laagdrempelige opvoedondersteuning met steungezinnen, buurtgezinnen, pleeggezinnen, gezinshuizen en pleeghuizen.
- 8) Herstel van vertrouwen tussen inwoners en jeugdhulpverlening is broodnodig. De angst van sommige ouders dat hulpverleners kinderen uit huis plaatsen is hardnekkig en mogen we niet negeren. Veelal is dit gestoeld op teleurstellende ervaringen met hulp of zorg. Dit leidt ertoe dat ouders geen hulp zoeken of accepteren, waardoor problemen kunnen verergeren. Ter ondersteuning moet geld worden vrijgemaakt voor juridische bijstand waarvan de kosten nu niet zijn geregeld in de Jeugdwet.

- 9) De afbouw van beschermd wonen en de jeugdhulp binnen instellingen (waar jongeren wonen) komt op een ongelukkig moment. Er zijn onvoldoende woningen voor deze doelgroep. De PvdA streeft naar voldoende betaalbare woningen waar draagkracht en -last in de wijk in evenwicht zijn. Jeugdhulp kan niet zonder goede en voldoende jongerenhuisvesting.
- 10) De PvdA wil ouders en waar mogelijk kinderen zelf betrekken bij alle onderdelen van het beleid. Het verder door ontwikkelen van de Adviesraad Sociaal Domein Houten op het gebied van jeugdhulp past daarin. We praten tenslotte liever met mensen dan over mensen.

3.4 Alle kinderen doen mee

- 1) Kinderen die in armoede opgroeien krijgen een gratis lidmaatschap van de sportvereniging, de bibliotheek en culturele instellingen als de muziek- en jeugdtheaterschool zoals Shine.
- 2) De PvdA wil de belemmeringen wegnemen voor kinderen, die in armoede opgroeien, om aan alle schoolactiviteiten mee te doen. Als daar een laptop en/of fiets voor nodig is, dan worden deze verstrekt. De PvdA wil dat schoolkosten voor kinderen vergoed worden als de 'vrijwillige' ouderbijdrage een sta-in-de-weg is. Als extra hulp hebben, wordt huiswerkbegeleiding geregeld.
- 3) De PvdA wil in de week voor Sinterklaas dat alle kinderen, waarvan de ouders gebruik maken van de schuldhulpverlening en/of een inkomen tot 130% van het sociaal minimum hebben, een Sinterklaas bon van € 100,- krijgen.
- 4) De PvdA waardeert enorm het werk van Stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur, de Voedselbank om de effecten van opgroeien in armoede in onze gemeente te bestrijden, deze en soortgelijke maatschappelijke organisaties hebben onze volle steun.
- 5) We maken meer werk van doelstellingen van de Alliantie Kinderarmoede om armoede onder kinderen uit te bannen in 2030. We willen dat Houten elk jaar vorderingen maakt en dat ook monitort.

3.5 Ruimte voor elkaar

- 1) De PvdA is blij met het Houtense LHBTI- actieplan en de klankbordgroep om de diversiteit zichtbaar te maken en extra aandacht hebben we voor het vergroten van veiligheid en acceptatie van de LHBTI-gemeenschap in Houten. We willen maatregelen nemen om de meldingsbereidheid te vergroten. Naar aanleiding van de meldingen kunnen we gericht beleid voeren om de sociale acceptatie van LHBTI-ers in Houten te vergroten.
- 2) De PvdA wil de weerbaarheid van jonge LHBTI-ers vergroten, de klankbordgroep, scholen, sportverenigingen en organisaties als Shine zijn hiervoor cruciaal. Uit onderzoek blijkt dat in deze domeinen nog te vaak handelingsverlegenheid is bij professionals en vrijwilligers om met jongeren in gesprek te gaan over LHBTI. Bewustwording en scholing moet onderdeel zijn van het plan. We hebben aandacht voor belangrijke dagen als o.a. Coming Out Dag, Transgender Gedenkdag en Intersex Awareness Day.
- 3) In 2016 werd in Nederland het VN-Handicap van kracht. Het doel van dit verdrag is dat de positie van mensen met een beperking verbetert. De gemeente is lokaal verantwoordelijk voor de uitrol en naleving van dit verdrag en dat moet nog veel beter. Toegankelijkheid moet de norm zijn in heel Houten. Dan gaat het om fysieke, sociale en informatie toegankelijkheid. De PvdA wil een jaarlijkse toetsing over de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de sociale, fysieke en informatie toegankelijkheid voor en door ervaringsdeskundigen.
- 4) De PvdA wil dat de gemeente ervoor zorgt dat alle informatie begrijpelijk en toegankelijk voor iedereen is, ook de digitale (online) informatie en voorzieningen.

4. Duurzaam, groen en schoon

4.1 Energiezuiniger leven

- 1) De PvdA wil dat de gemeente onder gunstige voorwaarden krediet/lening, gemeentelijke subsidie beschikbaar stelt, zodat inwoners en sociale (particuliere) verhuurders de verduurzamingsinvestering via de besparingen op hun energielasten terug kunnen betalen.
- 2) Voor inwoners die geen dak beschikbaar hebben en/of geld hebben om zonnepanelen aan te schaffen, wil de PvdA -onder voorwaarden- dat er publieke gebouwen/zonnedaken beschikbaar komen die bij voorkeur coöperatief geëxploiteerd worden en waarbij de opbrengsten zich vertalen in lagere energielasten voor deze inwoners. We stimuleren bedrijven om hun daken met zonnepanelen te beleggen.
- 3) Om de verduurzaming van bestaande koopwoningen te financieren, wil de PvdA dat onder andere gebruik gemaakt wordt van de ESCo-constructie. Hierbij worden afspraken over de te behalen energiebesparing gemaakt, zodat de risico's van de verduurzaming niet alleen bij inwoners komen te liggen.
- 4) De PvdA kiest voor een collectieve (wijk)aanpak bij de verduurzaming van woningen. Wanneer Viveste haar sociale huurwoningen gaat verduurzamen, willen we dat alle woningen, dus ook de vrije sectorhuurwoningen en de koophuizen in die wijk worden verduurzaamd. Dit is efficiënter, goedkoper en zo kan iedereen het meedoen. Ook wanneer er renovatieprojecten op stapel staan en/of de straat wordt opengebroken wil de PvdA er -indien mogelijk- direct energiebesparende en/of energie opwekkende oplossingen aan koppelen (bijvoorbeeld vervangen van de riolering en aanleggen van een warmtenet).
- 5) De PvdA wil in de prestatieafspraken met Viveste vastleggen welke woningen we wanneer gaan verduurzamen en welke verouderde en niet rendabel te verduurzamen woningen gesloopt en vervangen moeten worden voor duurzame sociale huurwoningen met minimale huurverhogingen. We leggen ook vast hoe we als gemeenten bijdragen in de middelen en voorwaarden die daarvoor nodig zijn.
- 6) De PvdA is voorstander van Delen Duurzame Energie (DDE) door op de daken van gebouwen zonnepanelen te leggen en via de zgn. postcoderoosregeling vrijstelling van energiebelasting te regelen voor de leden van de energiecorporatie.
- 7) De PvdA wil per wijk, samen met inwoners, keuzes maken wat de beste en duurzame oplossing is voor de lokale warmtetransitie: duurzame biomassacentrale (blad- en tuinafval), warmtepompen of koude-warmteopslag.
- 8) De PvdA wil inwonersinitiatieven en energiecoaches stimuleren die inwoners helpen om hun energielasten te verlagen. Met kleine ingrepen die collectief ingekocht kunnen worden, kan vaak al energie bespaard worden. Denk aan dubbel glas en spouwmuurisolatie.
- 9) Voor inwoners met een inkomen tot 130% wil de PvdA helpen -onder meer met energiecoaches- om de woning energiezuiniger te maken als de oplopende kosten voor energie niet op te brengen zijn. Dit moet onderdeel zijn van het armoedebeleid van de gemeente.
- 10) De PvdA wil een omruilmogelijkheid voor witgoed voor inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Via de gemeente kan oude energie-slurpende apparatuur worden vervangen voor energiezuinige varianten.

4.2 Opbrengsten van zon en wind naar inwoners

- 1) De PvdA wil actieve inwonersinitiatieven zoals De Hoeven Energie, Opgewekt Houten, Energierijk Houten en Coöperatie Duurzaam Eiland blijven stimuleren om meer actief samen te werken aan energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. We stimuleren de bestuurlijke kracht van de samenwerking door initiatieven te bundelen. We wijzen inwoners, die zelf een energiecoöperatie willen beginnen of zich bij een energiecoöperatie aan willen sluiten, op bestaande initiatieven in Houten.
- 2) De PvdA wil energiecoöperaties de helpende hand bieden en hindernissen wegnemen. We benutten het legesbeleid om initiatieven te stimuleren: geen leges of pas als het project bouw klaar en aangesloten is.
- 3) De PvdA streeft ernaar dat minimaal 50% van de duurzame energiebronnen in lokaal eigendom komt, bij voorkeur in coöperatief verband waarbij 50% van de winst van deze duurzame energiebronnen terugvloeit naar de lokale gemeenschap en ingezet kan worden om energiearmoede tegen te gaan. Bij subsidieverlening aan beginnende energiecoöperaties leggen we vast dat het rendement binnen de coöperatie blijft en geïnvesteerd wordt in nieuwe duurzame initiatieven.
- 4) De PvdA vindt dat alle opties voor duurzame alternatieve energiebronnen moeten worden onderzocht die voor de komende 10 jaar een substantiële bijdrage kunnen leveren voor de energiebehoefte, het betreft in elk geval wind- en zonne-energie.
- 5) De PvdA vindt dat de gemeente innovatieve initiatieven voor de opslag van energie moet aanmoedigen en ondersteunen. Zoals omzetting naar waterstof, elektrische auto's als opslag, kleinschalige opslag in zoutbatterijen, warmte-koude-opslag.
- 6) De PvdA wil dat wanneer blijkt dat de plaatsing van het windmolenpark Goyerbrug niet houdbaar is, met grote urgentie een nieuwe locatie voor een windpark gevonden wordt binnen de kaders van de RES. Zoeklocaties moeten bij voorkeur langs (spoor-, vaar-, snel-) wegen (zoals de A27) en niet in de natuur, om het landelijk gebied zo veel mogelijk te ontlasten. Dit geldt overigens ook voor locaties van zonneparken.
- 7) De PvdA vindt dat er een continue dialoog moet komen met inwoners van Houten over de plaatsing van windmolen- en zonneparken en niet pas op het moment er concrete initiatieven zijn.
- 8) Van de gemeente verwacht de PvdA (blijvend) voorbeeldgedrag. Daarbij denken we aan concrete inzet om met het maatschappelijk vastgoed te komen tot opwekking en gebruik van duurzame energie.
- 9) De PvdA vindt dat de gemeente 100% duurzame stroom in moet kopen, bij voorbaat via langjarige contracten met een vaste lage elektriciteitsprijs van de wind- en/of zonneparken op Houtens grondgebied. Ook onze leveranciers en subsidie-ontvangende organisaties zetten we hiertoe aan. Hierdoor vloeien de opbrengsten niet weg in de handen van commerciële energiepartijen en profiteren de direct omwonenden mee.

4.3 Opvangen van de gevolgen van klimaatverandering

- 1) De PvdA kiest voor vergroening van onze wijken en parkeerplaatsen en voor investeren in de aanleg van plantsoenen en bomen en het verlagen van de parkeernormen voor meer ruimte voor groen.
- 2) De PvdA wil bewoners met voorlichting en subsidie aanmoedigen om hun eigen tuin, dakterrassen en/of daken te vergroenen en de tegels de tuin uit te doen. Om bewoners te

helpen, stellen we containers voor de afvoer van tegels en grond voor een bepaalde periode per straat beschikbaar.

- 3) In het bestek van bouwprojecten in onze gemeente wil de PvdA eisen over het groen en waterberging opnemen. In exploitatieovereenkomsten worden deze afspraken vastgelegd. Naast energieneutraal wordt natuur-inclusief bouwen de norm bij alle nieuwbouwprojecten.
- 4) De PvdA wil Houten steeds beter regenbestendig maken. Dit doen we bijvoorbeeld door de aanleg van waterdoorlatende bestrating, de afvoer van schoon hemelwater naar de bodem of het oppervlaktewater, het gebruik van regentonnen, sedum op daken, meer oppervlaktewater en meer groengebieden in Houten. In samenwerking met het waterschap en betrokken inwoners pakken we ook knelpunten in de waterkwaliteit aan.
- 5) De PvdA wil zo veel mogelijk maatregelen nemen waar we als gemeente invloed op hebben, om de fijnstof uitstoot te verminderen.
- 6) De PvdA wil het deelgebruik van elektrische auto's en/of e-scooters stimuleren. Daarbij is de toegankelijkheid en betaalbaarheid voor alle inwoners belangrijk. We zijn voor een proactief laadpalenbeleid per wijk.
- 7) Houtstook in open haarden en paletkachels zorgt voor veel overlast bij mensen met luchtwegaandoeningen, hart- en vaatziekten en bij ouderen en kinderen. De gemeente heeft zich aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord en daarom willen we als PvdA dat er werk gemaakt wordt van voorlichting over het creëren van een gezondere leefomgeving en het handhaven van overlastsituaties.
- 8) De PvdA wil investeren in het versterken van de groene recreatie- en natuurgebieden, onze parken, de kinderboerderij, de volkstuinten en de biodiversiteit (groene verbindingen).
- 9) Ook dieren verdienen onze aandacht, omdat zij vrijwel geheel afhankelijk van ons zijn, hebben we grote verantwoordelijkheid voor het welzijn van dieren. De PvdA wil een voortzetting van het dierenwelzijnsbeleid. Dit kunnen we alleen samen met inwoners waar maken en waarderen daarom initiatieven als Zwanenbeheer Houten en initiatieven voor hondenspeeluren te organiseren. De PvdA wil het dierenwelzijnsbeleid blijvend evalueren en zal waar nodig dit beleid willen aanscherpen en verbeteren.

4.4 Stimuleren circulaire economie

- 1) De PvdA wil de handhaving op vervuiling en illegaal dumpen van afval aanscherpen. Overtreders moeten sneller beboet worden.
- 2) De PvdA wil de omslag naar een circulaire economie versnellen door het instellen van een materialenpaspoort bij alle gemeentelijke bouw- en infraprojecten zodat materialen in de toekomst eenvoudig hergebruikt kunnen worden. Zo mogelijk op regionaal niveau. Daarnaast willen we dat bij herontwikkeling van gemeentelijke vastgoedeigendommen er circulair gesloopt wordt. Hierbij wordt gezocht naar een hoogwaardig hergebruik voor ten minste 80% van het vrijkomende materiaal. Niet slopen is natuurlijk nog beter dan hergebruiken.
- 3) De kwijscheldingsmogelijkheid voor de laagste inkomens bij de afvalstoffenheffing moet blijven bestaan.

4.5 Oog houden voor de wereld

1. De speerpunten van de PvdA vloeien voort uit de bijdragen die we wil leveren aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN:

- a. Als Fairtrade gemeente zorgen we dat ons gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid maatschappelijk verantwoord is en voldoet aan de criteria van Fairtrade en andere op dit vlak erkende toetsingskaders
- b. We bieden actief ruimte en waar nodig ondersteuning aan initiatieven uit de samenleving die willen bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen
- c. We nemen actief deel aan de Global Goals campagne van de VNG
- d. Als erkende fietsstad zijn we wereldwijd een voorbeeld van duurzame stedenbouw. We blijven internationale kennisuitwisseling op dit gebied dan ook actief faciliteren.

5. Onderwijs is de basis

5.1 Bijdragen aan kwaliteit van onderwijs

- 1) De PvdA legt nadruk op preventie-, het voorkomen van achterstanden/uitval en het gebruik van bewezen effectieve programma's en methodieken met betrekking tot de buitenschoolse en naschoolse opvang en de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). We willen dat leerlingen met een achterstand minimaal 16 uur per week gebruik kunnen maken van deze educatie om hen maximaal voor te bereiden op onderwijs in de daaropvolgende jaren.
- 2) De PvdA wil dat de lijntjes tussen de jeugdhulp, jeugdhulpverlening en de scholen kort zijn en we pleiten ervoor dat de jeugdhulp waar mogelijk intern op school georganiseerd wordt. We behouden het schoolmaatschappelijk werk op scholen. De schoolmaatschappelijk werkers kunnen leraren, ouders en leerlingen ondersteunen bij allerlei (zorg)vragen over sociaalmaatschappelijke onderwerpen, zodat deze personen zich in hun coachende en opvoedende rol verder kunnen ontwikkelen en professionaliseren.
- 3) De PvdA wil scholen ondersteunen door schoolmaatschappelijk werk in te zetten om vroegtijdig een luisterend oor en hulp te kunnen bieden aan leerlingen. Docenten en andere medewerkers krijgen de kans zich verder te professionaliseren op dit gebied.
- 4) Onze kinderen verdienen een veilige en moderne school. Onze speerpunten voor de komende vier jaar zijn:
  - a) Verouderde schoolgebouwen met slechte ventilatie worden vervangen. Voor de komende raadsperiode willen we dat in alle schoolgebouwen minimaal de ventilatie op orde is.
  - b) Onze schoolgebouwen moeten aangepast zijn aan de eisen van deze tijd, dus zijn er naast klaslokalen (flexibele onderwijs-) ruimtes voor individuele begeleiding en schoolmaatschappelijk werk.
  - c) De school wordt ook buiten schooltijden een sociale ontmoetingsplaats. We brengen - als dat mogelijk is - in het primair onderwijs de buitenschoolse opvang en de voor- en vroegschoolse educatie, als ook culturele en sportactiviteiten onder in het schoolgebouw. In het voortgezet onderwijs wordt gekeken naar een uitbreiding van het buitenschoolse aanbod.
  - d) Schoolpleinen zijn geschikt om te spelen en te ontdekken en nodigen uit tot bewegen. Daarom maken we schoolpleinen ook na schooltijd toegankelijk.
  - e) We leggen in samenwerking met scholen, het sociale werkbedrijf, de groenvoorziening en/of een sociale onderneming groenblauwe schoolpleinen aan, zodat kinderen al op vroege leeftijd in aanraking met de natuur komen en als zij ouder worden in toenemende mate verantwoordelijkheid leren nemen voor 'hun' schoolplein.
- 5) Op 1 augustus 2021 is de nieuwe wet voor burgerschapsonderwijs in zowel primair als voortgezet onderwijs in werking getreden en verplichtender geworden. De PvdA wil scholen stimuleren en ondersteunen in het (verder) uitwerken van hun visie daarop en met scholen daarover in gesprek gaan.
- 6) De samenwerking tussen het onderwijs en (jeugd)zorgdomein moet verder gaan dan alleen ondersteuning op onderwijsgebied. Het samenwerkingsverband Profi Pendi heeft hierin een spilfunctie. Zij nemen vanuit het onderwijs deel aan het overleg met (regio)gemeenten en zorgaanbieders, zodat ook de ondersteuning van gemeenten en zorg in de scholen een dekkend netwerk kan worden aangeboden.
- 7) De PvdA wil de signaleringsrol van de school in de samenwerking met de jeugdgezondheidszorg en laagdrempelige jeugdhulp ondersteunen. Het zorgt ervoor dat signalen tijdig worden opgepikt, de jeugdhulp snel beschikbaar is en zwaardere zorgvragen kunnen worden voorkomen.

Tegelijkertijd willen we dat het onderwijs beter toegerust worden om zelf oplossingen te vinden en te normaliseren. Daarom vinden we de aanwezigheid van expertise van jeugdhulp/lokale teams/jeugdgezondheidszorg in of nabij de school onder regie van de gemeenten van groot belang.

5.2 Eerlijke kans voor kinderen

- 1) Er moet aandacht komen voor meer gelijkheid in het onderwijs. Kinderen met dezelfde talenten krijgen niet altijd dezelfde kansen in het onderwijs. Er moet serieus onderzocht worden hoe de situatie in Houten ervoor staat.
- 2) Geen kind de wijk uit: we willen dat elk kind in de basisschoolleeftijd, in de eigen wijk naar school kan gaan en dat alle scholen veilig en volledig toegankelijk zijn, ook voor leerlingen met een fysieke beperking. De dorpscholen in het 't Goy, Tull en 't Waal en Schalkwijk houden we overeind om de sociale verbondenheid in kleinere leefgemeenschappen te vergroten. Er zijn signalen dat leerlingenvervoer steeds langere reistijden kent voor onze kinderen die o.a. het speciaal onderwijs bezoeken. Mede door organisatorische problemen zijn reistijden veel te lang. Onze inzet is 'zo kort mogelijk in de bus'.
- 3) Het uitgangspunt voor de PvdA is dat jongeren in Houten de mogelijkheid moeten hebben in de eigen gemeente naar het voortgezet onderwijs te kunnen gaan.
- 4) De PvdA wil blijven investeren in onze voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en voorkomen dat peuters en kleuters uit kwetsbare gezinnen met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen.
- 5) Per 1 augustus 2021 is de Wet vrijwillige ouderbijdrage van kracht. Het is voor scholen lang niet altijd duidelijk wat dit betekent. Als de ouders, om wat voor reden dan ook, de ouderbijdrage niet betalen, dan mag hun kind niet worden uitgesloten van de activiteit. De PvdA wil dat de gemeente een subsidie en een regeling maakt die belemmeringen kunnen wegnemen en scholen en ouders op weg helpt om invulling te geven aan deze wet.
- 6) De voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is een onderdeel van het onderwijsachterstandbeleid. Het doel is om kinderen met een risico op onderwijsachterstand een betere start te geven in groep 3 van de basisschool. Bij een VVE indicatie gaat de PvdA uit van ten minstens 16 uur per week VVE.
- 7) Betrokken ouders, verzorgers, docenten, leerkrachten en jongerenwerkers zijn goud waard en die koesteren we. Met een gerichte aanpak wil de PvdA de scholen en educatieve instellingen ondersteunen om al deze mensen bij de school en de educatieve ontwikkeling van kinderen te betrekken. Ons motto is 'it takes a village to raise a child.'
- 8) Extra ondersteuning in het onderwijs zoals bijvoorbeeld bijles hoort niet afhankelijk te zijn van je inkomen. Dure bijlessen vergroten de ongelijkheid. Alle kinderen die extra onderwijs, huiswerkbegeleiding of coaching in studievaardigheden nodig hebben, moeten dat via de school kunnen krijgen. Scholen ontvangen hiervoor extra middelen van het Rijk. De PvdA trekt in samenwerking met scholen, de bibliotheek, het Taalhuis en organisaties als Stichting Lezen en Schrijven alles uit de kast om laaggeletterdheid in en buiten de klas te bestrijden. We zetten in op een buddytrajecten met taalcoaches op om laaggeletterde ouders en hun kinderen thuis intensief met lezen te ondersteunen. In onze buiten- en naschoolse opvang is de bestrijding van laaggeletterdheid een van de speerpunten en worden kinderen met informele lesmethodes uitgedaagd om meer te lezen.

5.3 Kansen voor jongeren

- 1) Er is in onze regio een schreeuwende behoefte aan vakmensen als loodgieters, elektriciens en lassers. Daarom stimuleert de PvdA het vakonderwijs. Hiervoor stimuleren we dat scholen samenwerken met het lokale en regionale bedrijfsleven. Onze speerpunten zijn daarvoor zijn:
  - a) Door onze gemeente worden traineeships op mbo-niveau aangeboden. We vinden het belangrijk dat ook mbo'ers bij onze gemeente de eerste stap in hun carrière kunnen zetten.
  - b) We vinden, dat het onderwijs, de gemeente en het lokale bedrijfsleven meer en gestructureerd moeten samenwerken om de kansen van mbo'ers op de regionale arbeidsmarkt te vergroten. Hiervoor stellen we samen een lokale/ regionale mbo-agenda op. In deze agenda maken we ook concrete afspraken over het aantal stageplaatsen. Als gemeente hanteren we hiervoor de norm van 1 stageplek op 10 arbeidsplaatsen.
  - c) We willen voldoende stageplekken voor jongeren op alle niveaus. De beroepsbegeleidende leerweg (BBL) is hierbij een extra aandachtspunt. We willen het MKB steunen door het instellen van een stagefonds voor (v)mbo-stagiaires, waardoor een deel van de stagevergoeding kan worden gefinancierd. Ook kunnen we in Houten onze inkoopmacht als overheid gebruiken om banen voor mensen in een uitkering en leerbanen voor jongeren te stimuleren. Stagiairs op mbo-niveau krijgen bij onze gemeente dezelfde stagevergoeding als hun collega's op hbo- en wo-niveau.
- 2) In samenwerking met scholen voor voortgezet onderwijs wil de PvdA voortijdig schoolverlaten tegengaan. Vroegtijdige schoolverlaters verliezen we niet uit het oog, treden we actief tegemoet en begeleiden we weer terug naar school, een vervolgopleiding of werk.
- 3) De PvdA wil een nulmeting en een actieplan om zicht te krijgen op kinderen en jongeren die niet op school zitten en niet werken. We weten niet precies hoeveel kinderen in Houten 'onthefving' hebben gekregen en hoeveel jongeren uitstromen uit het voortgezet speciaal onderwijs. Zo raken kinderen en jongeren buiten beeld. In samenwerking met het onderwijs en jeugdhulp moet hier een actieplan voor gemaakt worden waarbij ook het voorkomen van voortijdig schoolverlaten opgenomen wordt.
- 4) Jongeren uit het praktijkonderwijs en het speciaal onderwijs willen we als PvdA niet in de steek laten en begeleiden we naar vervolgonderwijs of naar werk. Juist voor leerlingen op het praktijkonderwijs en speciaal onderwijs die vroeger in Wajong terecht zouden komen, kan een individueel plan helpen om zekerheid te bieden. We stimuleren dat scholen dit plan maken twee jaar voor het afronden van hun school en voordat leerlingen 18 jaar worden. Op deze manier begeleiden we deze jongeren naar vervolgonderwijs of naar werk.
- 5) Als pro- en vso-leerlingen, die nog bij hun ouders wonen, de school verlaten, maar geen baan vinden, krijgen ze geen uitkering. Dit is landelijk beleid, De PvdA wil dat de gemeente deze jongeren wel in het vizier houdt en ondersteuning biedt bij het vinden van werk.
- 6) Zodra dit landelijk wettelijk mogelijk wordt, wil de PvdA de zoekperiode van vier weken bij de aanvraag voor een uitkering voor deze jongeren afschaffen. Het is absurd, dat ze een maand moeten wachten, dan pas een aanvraag mogen doen en vervolgens pas acht weken later een uitkering krijgen. We onderzoeken hoe jongeren ook een vrijwilligersvergoeding kunnen krijgen en bij kunnen verdienen in de bijstand.

6. Investeren in sport en cultuur

6.1 Iedereen sport mee

- 1) Iedereen die dat wil kan deelnemen aan sport. De PvdA vindt dat de drempel laag moet zijn, ook voor kinderen van niet-draagkrachtige ouders. Een grote variatie in sportaanbod is belangrijk. De PvdA wil voorrang geven aan het faciliteren van breedtesport.
- 2) De PvdA is heel enthousiast over het Leefstijlakoord Healthy Houten en onderschrijven van harte de ambities die tot 2025 worden benoemd: gezond gewicht en voldoende bewegen; tegengaan van drugsgebruik, roken en lachgas en een gezonde relatie met alcohol en gamen en werken aan welbevinden en doorbreken van eenzaamheid. De brede coalitie van maatschappelijke partners is een goed voorbeeld van integrale samenwerking. Overgewicht onder kinderen pakken we aan. We willen sportverenigingen, scholen, kinderopvangorganisaties, huisartsen en jeugdgezondheidszorg betrekken bij het stimuleren van een gezonde levensstijl.
- 3) Actieve sportbeoefening moet mogelijk zijn voor mensen met een beperking (fysiek, verstandelijk, psychisch). We vinden dat Houten zich moet aanbieden als gastheer voor de G-sport Olympiade. Sportverenigingen die actief werk maken van diversiteit en integratie, willen we extra ondersteunen.
- 4) De PvdA vindt dat er voldoende ruimte voor sport, zowel wat betreft binnen- en buitenaccommodaties moet zijn als voor het sporten en bewegen in de openbare ruimte.
- 5) Zwembad De Wetering is een belangrijke algemene basisvoorziening voor jong en oud in Houten en die als zodanig behouden moet blijven. Voor de PvdA is het verder van belang dat er voldoende zwemcapaciteit is voor recreanten en doelgroepen.
- 6) De PvdA wil sportverenigingen ondersteunen in hun streven naar het verruimen van hun financiële armslag om de eigen kosten te kunnen betalen. Goede sportvoorzieningen zijn noodzakelijk. We helpen de sportverenigingen bij het verduurzamen van hun accommodaties met leningen. Bij de aanleg of renovatie van sportaccommodaties en velden kiezen we voor materialen met een lage milieubelasting.
- 7) Er zijn in Houten, naast de vele sportverenigingen ook een groot aantal sport-ondernemers (sport- en fitnessscholen) die wat de PvdA betreft volwaardige partners zijn om inwoners van Houten fit te houden.
- 8) De PvdA vindt dat er meer aandacht nodig is voor de vrije sportbeoefening, ook in de wijken. Houten heeft veel inwoners die hardlopen en wielrennen. We willen herkenbare en gemarkeerde routes om deze activiteiten aantrekkelijker en veiliger te maken. We ondersteunen initiatieven om nieuwe skateparken aan te leggen of bestaande parken uit te breiden, zoals bij Castellum en de Slagen. Skaten is enorm populair onder jongeren en is voor hen een 'natuurlijke', niet competitieve ontmoetingsplek.
- 9) De PvdA onderschrijft het belang van een goede lokale organisatie die hieraan ondersteuning kan geven, sport en bewegen stimuleert en besturen en kaders van sportaanbieders kan helpen. We hechten daarom aan een goed functionerend gezamenlijk overleg en aan onze eigen lokale Sportpunt Houten.

6.2 Ruimte voor cultuur

- 1) De PvdA wil een bloeiend, aantrekkelijk en bruisend cultureel leven in Houten. Dat betekent dat er in Houten ruimte moet zijn voor kunstenaars, ondernemers, vrijwilligers in de culturele sector.
- 2) Cultuur beleven vraagt concreet een plek waarbij allerlei maatschappelijke en culturele activiteiten samen komen die elkaar versterken. Daarom zijn we groot voorstander van het

realiseren van een 'kulturhus' (Forum aan de Slinger) waar Houtenaren terecht kunnen voor kunst, cultuur, zorg, informatie, onderwijs, maar ook voor een kop koffie. De drie maatschappelijke partners voor dit plan (theater Aan de Slinger, de bibliotheek Lek & IJssel en Van Houten & Co) kunnen op onze volle support rekenen. Het huidige pand waar onder meer de bibliotheek en Van Houten & Co is gehuisvest is oud en afgeschreven. Bovendien biedt deze ontwikkeling grote kansen voor woningbouw en het verlevendigen van het centrumgebied.

- 3) Festivals als de Cultuurnacht of Gluren bij de Buren horen bij de ambitie van Houten en wat we willen uitstralen als Houten. Wat betreft de PvdA willen we de culturele sector een steuntje in de rug bieden, zowel financieel als organisatorisch.
- 4) De PvdA is er trots op dat we in Houten een voorziening als Theater aan de Slinger hebben. Het theater heeft, naast een eigen theateraanbod een grote sociale functie, een geweldige aanjaagfunctie op het culturele leven en op de artistieke vernieuwing in Houten. We realiseren ons dat ons theater en de culturele sector niet zonder financiële steun van de gemeente kan, sterker we vinden dat we daar als overheid een taak hebben.
- 5) Cultuureducatie voor iedereen van 0-18 jaar vindt de PvdA van groot belang. Door cultuureducatie op basisscholen maken kinderen al vroeg kennis met muziek, dans en toneel. Door cultuureducatie op scholen voor voortgezet onderwijs groeien jongeren op met de ervaring dat cultuur een wezenlijk onderdeel vormt van wie zij zijn. Cultuureducatie moet een structureel onderdeel blijven van de brede vormende opdracht van het onderwijs.
- 6) De vele toneel, zang en muziekverenigingen, waaronder ook het Houtens Muziek Collectief, maken Houten in cultureel opzicht rijk. Deze rijkdom moet de gemeente in praktische en faciliterende zin blijven ondersteunen.
- 7) De PvdA beseft dat de rol van de gemeente voor de cultuur in veel opzichten een aanvullende, maar niettemin een wezenlijke is. De gemeente moet voortdurend met de cultuurwereld, met het onderwijs en het sociaal domein in gesprek zijn over ontwikkelingen, signalen, samenwerkingsmogelijkheden, wensen en noden.
- 8) De PvdA vindt dat historische erfgoed en monumenten vooral gebruikt, beleefd en ervaren moeten worden, zoals nu mogelijk is door de aankoop van Fort Honswijk. Als de markt faalt, heeft de overheid een rol om cultureel en historisch erfgoed te bewaren. We zien het fort en andere monumenten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, als een geweldige kans om het Eiland van Schalkwijk als recreatiegebied verder te ontwikkelen, zeker nu het erkend is als werelderfgoed.

7. Openbaar vervoer, fietsvoorzieningen en veiligheid

7.1 Duurzaam en bereikbaar Houten

- 1) De PvdA ondersteunt initiatieven als ANWB AutoMaatje Houten en Stichting Vervoer Houten als de vervoersdiensten waarbij vrijwillige chauffeurs inwoners uit de gemeente Houten, die minder mobiel zijn en minderdraagkrachtig zijn, vervoeren. Daarmee blijven de kernen in onze gemeente met elkaar verbonden en zijn mensen die minder mobiel zijn, in de gelegenheid deel te nemen aan het sociale verkeer. We willen in samenspraak met maatschappelijke partners een goed dekkend en betaalbaar vervoersnetwerk.
- 2) Voor mensen die dagelijks met de trein reizen, vooral voor inwoners uit het buitengebied, is goede parkeergelegenheid voor fietsen bij de stations belangrijk om het gebruik van openbaar vervoer te stimuleren.
- 3) We zullen druk blijven zetten bij provincie en Rijk om de knelpunten bij aansluiting op de A12 op te lossen. Er ligt nu een 'halve-aansluiting'. Een complete aansluiting (naar west én oost) blijft het streven en tot die tijd zullen maatregelen genomen moeten worden voor het autoluw maken van het buitengebied om daarmee de verkeersveiligheid voor de inwoners van Bunnik te vergroten.
- 4) Waar de verkeersveiligheid in de directe omgeving van scholen een issue is, grijpen we in. We zorgen ervoor dat ieder kind veilig naar school kan fietsen.
- 5) Bij de inrichting van de openbare ruimte, de terrassen en openbare gebouwen houden we bij inrichting en faciliteiten rekening met mensen met een beperking.
- 6) Experimenten met mobiliteitspunten waarin je een deelauto, -scooter of -fiets kan gebruiken, die in de kernen bij de bushalte staan, juichen we toe. Dit zijn nieuwe vormen van flexibel openbaar vervoer, waarbij we wel waken voor betaalbaarheid.

7.2 Voetgangers en fietsers voorop

- 1) De PvdA wil samen met omliggende gemeenten een plan op stellen met het oog op het bevorderen van het woon-werk- en schoolfietsverkeer, in het bijzonder de fietsroutes naar de stations. Verkeersonveilige situaties worden aangepakt als deze worden gesignaleerd.
- 2) Ook al is Houten in 2020 fietsstad van Nederland, toch zit Houten qua fietsgebruik verrassend genoeg in de middenmoot van de Nederlandse gemeenten ondanks alle voorzieningen die we hier hebben. De PvdA ondersteunt het plan van de Fietsersbond om met een gerichte benadering van doelgroepen, zoals jongeren, gezinnen, ouderen, werkenden (woon-werkverkeer) de fietscultuur te stimuleren.
- 3) Voor de PvdA vindt goede doorstroming van het fietsverkeer essentieel. Nieuwe fietsdoorstroommassen en goede regionale verbindingen, zoals aangegeven door de Fietsersbond, kunnen op onze steun rekenen.
- 4) De fietsenstallingen blijven gratis. Wij zijn voorstander van het aanleggen van meer oplaadpunten voor fietsen en scooters. Er moet voldoende fietsparkeergelegenheid zijn in de centra en bij de fietstransferia voor verschillende soorten fietsen.
- 5) De PvdA wil de kwaliteit van voetpaden in Houten die niet optimaal zijn, verbeteren (te smalle, niet goed verlichte voetpaden), ten behoeve van de veiligheid en aantrekkelijkheid. Ook willen we, net als voor de fiets, een integraal voetpaden-netwerk.

7.3 Veiligheid is een basisbehoefte

- 1) De PvdA zet in op de inbreng van wijkbewoners zelf (burgerwachten, whatsapp groepen) waarbij de gemeente de regie voert. Inwoners kunnen inwoners aanspreken en corrigeren, maar de overheid treedt op en bestraft.
- 2) De PvdA pleit voor meer wijkagenten, dat is de sleutelpersoon in de wijk die voor verbinding zorgt. We willen dat de norm van één wijkagent per 5.000 inwoners wordt gehandhaafd.
- 3) De veiligheid van opgroeiende kinderen of partners thuis is voor ons een absolute prioriteit. Wij dulden geen huiselijk geweld of andere vormen van misbruik.
De PvdA pleit voor een veilige woonomgeving, een omgeving die schoon, heel en er verzorgd uit ziet. De inrichting van onze openbare ruimte draagt bij aan het gevoel van veiligheid. We willen via innovatieve, duurzame vormen van straatverlichting onze woonomgeving veiliger maken.
- 4) De PvdA vindt dat er samen met bewoners en politie systematisch moet worden gewerkt aan het terugdringen van het aantal (pogingen tot) woninginbraken, autokraken en fietsdiefstallen. Daarbij is ook van belang dat het vergroten van het gevoel van veiligheid in de wijk aandacht krijgt.

7.4 Ondermijnende criminaliteit aanpakken

- 1) De PvdA wil dat we hard optreden tegen witwaspraktijken, dat panden waar wordt witgewassen worden gesloten en daar waar (hard)drugs wordt gedeald hard wordt aangepakt. Daarvoor werkt de gemeente samen met de FIOD, justitie en politie.
- 2) Cybercriminelen worden steeds handiger en maken veel slachtoffers en richten zich vaak op ouderen. In samenwerking met politie en de ouderenzorginstellingen wil de PvdA inzetten op goede voorlichting en voorkomen dat ouderen slachtoffer worden.
- 3) De PvdA wil dat de gemeente de cyberveiligheid vergroot door campagnes op te zetten of te ondersteunen. Die maken inwoners bewust van de gevaren van digitale criminaliteit en hoe ze kunnen voorkomen dat ze daar het slachtoffer van worden.
- 4) Vast en flexibel cameratoezicht in de openbare ruimte kan een effectief hulpmiddel zijn bij het opsporen, maar zorgvuldigheid is geboden. De inzet moet proportioneel zijn, gelet op het belang van privacy.

8. Lokale democratie, iedere stem doet ertoe

8.1 Toegankelijk, transparant en benaderbaar

- 1) In een tijd waarin we met nieuwe ogen naar de overheid zijn gaan kijken, zijn er volop kansen om de kracht van de samenleving te benutten. Dat begint bij los durven laten. Ook als het om ingewikkelde kwesties gaat, zoals het aanpakken van de woningcrisis. Niet: 'Wat vindt u van wat wij bedacht hebben?' maar 'Wat heb je nodig om aan een oplossing mee te werken?' Dat moet de basishouding zijn.
- 2) Iedereen moet betrokken kunnen zijn bij wat er in zijn of haar omgeving gebeurt. De PvdA wil dat de gemeente mensen stimuleert die zich niet vanzelf melden om mee te doen en te denken.
- 3) Voor meer kennis over wat er speelt en leeft in de wijk, trekken raadsleden, wethouders en ambtenaren regelmatig de wijken in: goed beleid maak je samen, niet per afdeling op zich. Raadsinformatiebijeenkomsten organiseren we vaker in de wijk in plaats van op het gemeentehuis.
- 4) Lokale media volgen de lokale politiek en doen verslag van wat er gebeurt. Ze zijn een belangrijke bron van informatie voor inwoners en als 'luis in de pels' onmisbaar voor een vitale lokale democratie. Omroep Houten is niet meer weg te denken uit Houten en dat wil de PvdA graag zo houden. De wens om de lokale omroep nog zichtbaarder en toegankelijker te maken door hen onder te brengen in een mediacentrum in het centrum van Houten kan op onze steun rekenen.
- 5) Naast de Houtense kinderraad de PvdA nieuw leven blazen om jongeren tussen 12 en 18 jaar te betrekken en het idee van 'adviesvangers' (verder) vormgeven.

8.2 Ruimte voor inwonersinitiatieven

- 1) Het idee van de 1% burgerbegroting, waarbij 1% van de totale begroting ingezet kan worden voor initiatieven vanuit de samenleving, spreekt ons erg aan. De PvdA wil dit graag in de volgende collegeperiode samen met inwoners uitwerken.
- 2) Voor kleinschalige bewonersinitiatieven moet een aanvraag bij het initiatievenfonds ('Ons Fonds') kunnen doen. De PvdA wil aanvragen tot € 500,- toekennen met verantwoording achteraf.
- 3) De PvdA gaat er bij grootschalige wooninitiatieven (minimale schaalgrootte 5 woningen) vanuit dat het volgende verwacht mag worden:
  - a) Dat zij -met ondersteuning- in staat zijn een betrouwbare partner te zijn in de planvorming en realisatie;
  - b) Dat de initiatiefnemers verder kunnen denken dan het eigen belang of eigen woongenot;
  - c) Men bereid is met een realistische businesscase te werken. Dromen en wensen zijn prima maar wel in verhouding tot de kosten;
  - d) Dat het initiatief bij voorkeur van meerwaarde is voor een wijk. Dat kan op gebouwniveau (onderlinge zorg), buurtniveau (buurthuis) of conceptniveau (vernieuwende woonvorm).
- 4) De PvdA moedigt initiatieven van inwoners, die de sociale cohesie in de wijk vergroten, aan. Daarom verankeren we wijkrechten, zoals het right to challenge en right to plan, in onze lokale verordeningen.
- 5) Initiatieven van inwoners steunt de PvdA alleen als ze breed gedragen worden. Daarbij hoort dat initiatiefnemers hun eigen 'tegenspraak' organiseren, zodat de belangen van andere inwoners ook aan bod komen.

- 6) De PvdA wil inwonersinitiatieven worden ondersteund bij het vergroten van hun bereik. Deze initiatieven kunnen gratis gebruik maken van gemeentelijke publicatiekanalen zoals de gemeentepagina in wijk en dorpskranten en de gemeentelijke website.
- 7) De PvdA wil voorkomen dat bewonersinitiatieven vastlopen binnen de ambtelijke structuur van diensten en afdelingen. We zorgen ervoor dat binnen de gemeentelijke organisatie wordt samengewerkt, zodat het voor bewoners eenvoudiger wordt om hun ideeën te realiseren.

9. Financien

9.1 Solidair investeren

- 1) Erop toezien dat de door de rijksoverheid ter beschikking gestelde middelen ook daadwerkelijk terecht komen bij kwetsbare doelgroepen.
- 2) We willen de hondenbelasting afschaffen, we vinden dat de hondenbezitter in Houten onevenredig zwaar belast wordt en niet meer van deze tijd is.
- 3) Een gezonde financiële huishouding van de gemeente.
- 4) Een verantwoorde reservepositie en geen onnodige potjes.
- 5) Een directe relatie tussen het kwaliteitsniveau van de voorzieningen en de hoogte van de gemeentelijke belastingen.

Dit programma is tot stand gekomen met bijdragen van:

Marleen Biesheuvel

Johan van den Bol

Edith Cohen

Geert Gerritsen

Karen Kooi

Willy Lageveen

Richard Makkinga

Maurice van Noordenne

Bert van Oerle

Johan van der Pol

Jocko Rensen

Anneke Spoon

Nicole Teeuwen

Bart Verhagen

Willy Wagenmans

Programmacommissie

Anneke Dubbink

Will Mossink

Arnold Biesheuvel

Vincent van Polanen Petel

Andre van Loon

Het verkiezingsprogramma is vastgesteld op de ledenvergadering van de PvdA Houten op 11 december 2021.